

సంపుటి: 72 సంచిక: 24 పుటలు: 31

జగ్గత్

కథ 5121 - శ్రీ శార్వల శైత శుద్ధ ఘషి

వెల: ₹15/-

30 మార్చి - 05 ఏప్రిల్ 2020

◆ అప్రమత్తతే విరుగుడు

18లో

◆ భారతీయ జీవన
విధానమే మేలు

20లో

స్వయం నియంత్రణ ఎక్కుక నివారణ

జగ్గత్ చండాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూ.ఆర్.కోర్టును మీ మొబైల్‌తో స్థాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S8242> లని బ్రౌజర్‌లో ప్రైవెట్ చేయండి.

72 ఎళ్లగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

ఇదా వీళ్ల సంస్కరం?

కొంగ్రెస్ పార్టీకి అధికారం లేదు. ఆ పార్టీకి వంపారంపర్య వారసుడు రాహుల్ గాంధీకి పనిపాటూ లేదు. దూరశ్శిప్పి ఇంగితజ్ఞానం అన్న మాటలకు ఆయన నిఘంటువులో చోటు కూడా లేదు. ప్రధాని సరేంద్ర మోదీ మీద, ఆయన ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న భారతీయ జనతా పార్టీ మీద అభాండాలు వేయడం, అసత్యాలు చెప్పడం మాత్రమే ఇప్పుడు ఆయన చేస్తున్న ఏకైక ఘనకార్యం. నిజానికి కొవిడ్ 19తో దేశం యుద్ధం చేస్తున్న సమయంలో ఏ నాయకుడి నోటి నుంచి రాకూడని మాటలు రాహుల్ గాంధీ నోటి నుంచి వచ్చాయి. కరోనా వైరస్కు సంబంధించి దేశం గడచిన పది రోజులుగా అల్లకల్లోలమపుతూ ఉంటే ఎట్కేలకు ఈ నెల 28వ తేదీన ఆయనకు నోరు పెగిలింది. దేశం సంగతి పాతాతుగా గుర్తుకు వచ్చింది. అది కూడా ప్రధానిని విమర్శించేందుకే. రాహుల్ గాంధీ చేసిన త్వీట్ ఒక విపత్తుర పరిస్థితిలో ఒక రాజకీయ నాయకుడు ఎలా వ్యవహరించకూడదో చెప్పే కొండగుర్తు. మూడు వారాల కర్మాణ ప్రకటన ఘలితంగా కొన్ని వర్గాలు ఇబ్బందులు పడుతున్న మాట నిజం. అందుకు అన్ని రకాలుగా చర్యలు కేంద్రం, రాష్ట్రాలు తీసుకుంటున్నాయి. ఇలాంటి వారిలో వలన కార్బూకులు కూడా ఉన్నారు. వీరి పరిస్థితి దయనీయమైనది. వలన వచ్చిన రాష్ట్రంలో ఉపాధి లేదు. సాంత రాష్ట్రం వెళ్లడానికి దారి లేదు. వీరి కోసం ఎలాంటి ముందున్న ప్రణాళిక రూపొందించలేదని రాహుల్, ఆయన సోదరీమణి ప్రియాంకా వాద్రా త్వీట్లలో కన్నీరు ముస్తీరయ్యారు. ఇది మానవీయ విషాదమని వాద్రా గుర్తు చేసింది కూడా.

నిజానికి జిరిగినదేమటి? వలన కార్బూకులు వారి వారి రాష్ట్రాలకు వెళ్లిపోవడానికి సిద్ధ పడి, సరిహద్దులలో నిలిచిపోయారు. దీనిని ఎవరూ కారణం లేదు. వీరిని స్వస్థలాలకు చేర్పడానికి ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వేయి బస్సులు, ధీల్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వంద బస్సులు రాహుల్ విమర్శ చేసినపుటీకే ఏర్పాటు చేశాయి. రాహుల్ వలె జనం గుర్తుకు వచ్చినప్పుడు మాట్లాడడానికి వారేమీ బాధ్యత తెలియని నాయకులు కారు. వంపారంపర్య యువరాజులు కారు. ప్రజల మధ్య నుంచి వచ్చిన వారు. ప్రజల మధ్యనే ఉండేవారు. అందుకే ఉత్తరప్రదేశ్, ధీల్ ముఖ్యమంత్రులు సకాలంలో స్వందించారు. ఇలాంటి సమస్య తెలంగాణ - ఆంధ్ర, కర్ణాటక - ఆంధ్ర, మహారాష్ట్ర-తెలంగాణ, రాజస్తాన్, మధ్యప్రదేశ్ సరిహద్దులలో కూడా తల్లిత్తింది. ధీల్-యాపీ సరిహద్దులలో వలన కార్బూకులు ఆగిపోయినట్టే, రాజస్తాన్ సరిహద్దులలో కూడా ఆగిపోయారు. ఎందుకంటే, ముఖ్యమంత్రి ఆశోక్ గెహ్వోత్ అనుమతించడం లేదు కనుక. దీనికి రాహుల్ ఏమంటారో? తమ సీఎం నిర్వాకం సంగతి బహుశా వాద్రా కాంగ్రెస్ పసికూనలకు తెలిసినట్టు లేదు. అందుకే కరోనా విపత్తు నిమిత్తం కేటాయించిన మొసలి కన్నీరంతా ధీల్-ఉత్తరప్రదేశ్ సరిహద్దులలో ఉండిపోయిన వలన కార్బూకుల మీద కుమ్మరించేశారు. రాహుల్ కన్నీర్మాన్ అక్కడి వలన కార్బూకులకేనా? ఆయన కేరళ వెళ్లి అక్కడ కూడా కాసిన్ని రాల్చి రావచ్చ కదా! అన్నట్టు కేరళలో కరోనా వీర విహంగం చేస్తున్న సంగతి రాహుల్కు తెలుసా? తెలిస్తే ఒక్కమాట కూడా ఎందుకు మాట్లాడలేదు? ఇంతకి ఆ త్వీట్లలో దేశంలో కరోనా పరిస్థితి గురించి లేదు. మృతుల కుటుంబాల పట్ల సానుభూతి వచ్చాలు లేవు. అభరికి కరోనా కట్టడి కోసం రేయింబవళ్ల అకుంతిత దీక్షతో పని చేస్తున్న వైద్యులు, వారి పరివారానికి ఒక్క ప్రశంస లేదు. వేడెక్కుతున్న వాతావరణంలో నిరంతరం వీధులలో మందులు చల్లుతున్న పారిపుర్య కార్బూకుల గురించిన ప్రస్తావన లేదు. పోలీసులు పడుతున్న పాట్లు గురించి చిన్న మాట కూడా లేదు. అంతా మోదీ ముందు జాగ్రత్త తీసుకోలేదన్న అంశం మీద కేంద్రికరించారు. ఇంకా వింత! రాహుల్ గాంధీకి ఇన్ని నాలుకలు లేదా, దృష్టి లోపం ఏమనుకున్నా, కరోనా పాజిలీవ్ కేసులలో తాను ఎంపీగా గెలిచిన కేరళ దేశంలోనే రెండో స్థానంలో ఉన్న సంగతిని కూడా ఆయన సాకర్యంగా విస్తరించారు. మొదటి స్థానం మహారాష్ట్రది. అక్కడ ఉన్నది కూడా కాంగ్రెస్ కొమ్ముకాయడంతో ఏర్పడిన సంకీర్ణమే. ఈ సంగతులన్నీ విస్తరించి మోదీ మీద విరుద్ధు పడడం రాహుల్ గాంధీ తెంపరితనానికి నిదర్శనం. తల్లికుక్క అరిస్తే పిల్లకుక్కలు కూడా కుయ్యా మంటూ గోల చేసినట్టు వలన కార్బూకుల సమస్య ఆధారంగా కరోనా విపుల్యంలో బీజేపీ ప్రభుత్వం నిర్మించా ఉండిపోయిందుగా వీమర్శులు చేయడానికి కొండరు అప్పుడే గొంతులు సపరిస్తున్నారు. విమర్శుల కోసం సందులు, రంధ్రాలు, ప్రాతినిధియాలు, రంధ్రాలు వెతుకుతున్నారు. ఇక్కడే ఒక ప్రశ్న వేసుకోవాలి. తుక్క తుక్క ముర్మా రెచ్చిపోతున్న సమయంలో జీవ్నత ఇప్పుడు ఎక్కడ బిబ్బున్నాయో వారి సమర్థకులు చెచితే బాగుంటుంది. సీఎపీ వ్యతిరేక అల్లర్కు బాసటగా నిత్యం టీఎల్ ముందు కాకిగోల చేసిన మేధావులంతా ఎక్కడ పడి ఉన్నారో, ఏ స్థితిలో ఉన్నారో కూడా జాతికి తెలియాలి. సీఎపీ వ్యతిరేక అల్లర్కు ఊతమిచ్చిన గుహలు, ఎదారులు ఎక్కడ ఏసీ గదులలో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాయి? వీరికి మోదీ మీద వ్యతిరేకత తప్ప, ఈ దేశం, ఈ దేశ ప్రజల మీద, ఈ దేశ పేద జనం మీద గౌరవం లేదు. మమకారం లేదు. ఈ నిజం ఎనాడో జాతికి తెలిసిపోయింది. ఇలాంటి విపత్తుర పరిస్థితులలో అయినా ప్రధానిని పని చేయనిస్తే సంస్కరం కలిగిన వారనిపించుకుంటారు. జాతి హితాన్ని కోరేవారని జనం నమ్ముతారు.

స్వియ నియంత్రణే ఏకైక నివారణి

ఎక్కడ చూసినా ఒక్కటే మాట. ఎక్కడ విన్నా అదే మాట. కరోనా పైరెస్, అంటే కొవిడ్ 19కు మందు లేదు. స్వియ నియంత్రణ ఒక్కటే పలిపెళ్ళారం. మనుషులందరూ సామాజిక దూరం పాటించాలని కొందరు, భౌతికదూరం అని మరికిందరు చెబుతున్నారు. నిజమే, మందు లేని వ్యాధితో, కనిపించని శత్రువుతో ఇప్పుడు ప్రపంచం పారించుతోంది. ఈ పారించుతో మనం గెలవాలి, గెలుస్తుం అని ప్రధాని నరేంద్ర మాట అన్నారు. కరోనా కారణంగా దేశ ప్రజలు కష్టాలు పడుతున్న సంగతి తనకు తెలుసునీ, కానీ ఇది అనివార్య మని ఆయన చెబుతూ ఇందుకు క్షమాపణలు కూడా కోరారు. స్వియ నియంత్రణ గురించి ప్రముఖ వైద్యులు విఫిర్ చాస్ట్ ర్యార్సా తెలియచేసిన విరాలను ఇక్కడ ఇస్తున్నాం. ఏ వైష్ణవిధానాన్ని అనుసరించేవారైనా రెండు అంతాలను ఇప్పుడు ప్రధానంగా చెబుతున్నారు. ఒకటి స్వియ నియంత్రణ పాటించమని, రెండు మానసిక దొర్ఱల్యం వద్దు అని. స్వియ నియంత్రణ, వీలైసన్ని పర్యాయాలు సబ్బు పెట్టి శుభ్రంగా చేతులు కడుకోవడం, ముఖాన్ని తాకకుండా ఉండడం, మానసిక స్థిర్యం కోలోకుండా సంయుమనం పాటించడం, సామాజిక దూరం పంచి అంతాలను వీరింతా కూడా చెప్పారు.

రోగ నిరోధకశక్తి పెరగాలి..

ప్రతికూల అలోచనలు ఆగాలి..

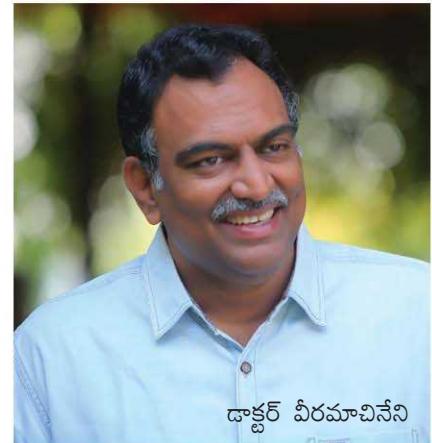
కరోనా వైరస్ ను ఎదుర్కొనడంతో మొదటి అడుగు దేవాంలో రోగ నిరోధకశక్తిని పెంచుకోవడం. తరువాత స్వియ నియంత్రణ, అంటే ఇంటికి పరిమితం కావడం. దీనిని కచ్చితంగా పాటించడం. ఒక సన్యాసి హిమాల యాలలో ఎలాంటి ఏకాంతాన్ని అనుభవిస్తాడో ఇప్పుడు కరోనా మీద యుద్ధం చేస్తున్న మనమంతా కూడా ఇళ్ళలోనే ఉండి స్వియ నియంత్రణను కలోరంగా అమలు చేయాలని అంతర్జాతీయ యోగా బోధకుడు డాక్టర్ ఎవీఎల్ కుమార్ చెప్పారు. బయట చేసే వ్యాయామం కూడా ఇప్పుడు అంత సమర్థసీయం కాదనే ఆయన అంటున్నారు. ఇంట్లోనే ఉండి యోగాననాలు వేయడం అత్యంత శ్రేయస్కరమని, యోగా ఏ వయసు వారైనా చేయవచ్చునని ఒక చానల్కు ఇచ్చిన ఇంటర్యూలో చెప్పారు. ఊపిరితిత్తుల రక్షణే ఇప్పుడు అందరి ధేయం కావాలి. నిజానికి మనిషికి వృద్ధావ్యం అనేది ఊపిరితిత్తులలో వచ్చే మార్పి దగ్గరే ఆరంభమవుతుందని అన్నారు. కరోనా ఎక్కువగా బలి తీసుకుంటున్నది కూడా వృద్ధులనేనని స్పెయిన్, ఇటలీలలో ఇదే రుజువైందని డాక్టర్ కుమార్ చెప్పారు. డాక్టర్ కుమార్ చెప్పిన మరో మంచి

డాక్టర్ ఎవీఎల్ కుమార్

మాట ప్రతికూల ఆలోచనలను దరి చేరనివ్వాదు. ప్రతికూల ఆలోచనలు శరీరంలో రోగ నిరోధక శక్తిని తగ్గిస్తాయని ఆయన అన్నారు. మళ్ళీ మంచి రోజులు వస్తాయన్న సాసుకూల ర్యాక్షపంతోనే ఉండాలని ఆయన సూచించారు.

కొవిడ్ 19 జన్మస్థలం ఊహనోలో ఆవైర్ రెస్టార్ట్ అంతర్జాతీయ ప్రాతిష్ఠానికి స్వియ నియంత్రణనే నిరోధించాలని మరొక

డాక్టర్ వీరమాచినేని

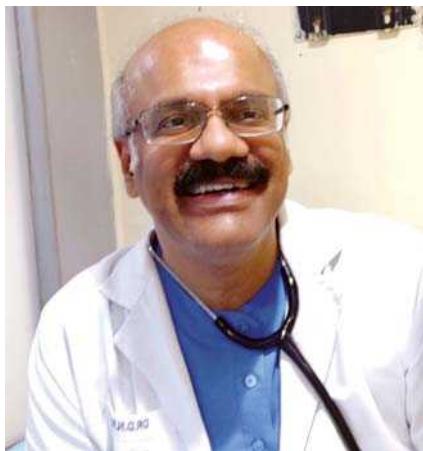
ప్రముఖ వైద్యుడు డాక్టర్ వీరమాచినేని ఒక చానల్లో మాట్లాడుతూ చెప్పారు. వెల్లాల్, అల్లం, దాల్చిన చెక్క, పాలకూర, పుదీనాలతో కూడిన కషాయాన్ని వారు తాగారని, అది అక్కడి సంప్రదాయక వైద్యమని చెప్పారు. అయితే స్వియ నియంత్రణకు సంబంధించి చైనా ఎలాంటి మినహాయింపులు ఇవ్వాలేదు. నిత్యావనరాలన్నీ ప్రభుత్వమే ఇళ్ళకు పంపించింది. ఆఖరికి బయటకు వెళ్లి వచ్చిన వారు మందు గదిలోనే దుస్తలను తొలగించి, వేడి నీళలో వేసి, కొద్ది వేడినీరు తాగి లోపలికి వచ్చారని డాక్టర్ వీరమాచినేని చెప్పారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన ఉపయాగించిన మాటలు - మనం (భారతీయులు) శవాన్ని చూసిన తరువాత ఇంటికి వచ్చి బయటే బట్టలు తీసేసి, స్నానం చేసి లోపలికి వెళ్లినట్టు అన్నారాయన.

మరొక విషయం ప్రవంచం ఇప్పుడైనా గుర్తించాలని ఆయన కోరారు. తైనాలోను, తరువాత స్నేయిల్, ఇటలీలలోను పెద్ద సంఘ్యలో మరణించిన వారికి ఒక సారూప్యం కనిపిస్తుందని, అది విపరీత ధూమపానమని డాక్టర్ వీరమానినేని చెప్పారు. ఈ అలవాటు ఊఫిరితిత్తులను బలహీన పరచడం వల్ల వారే కరోనాకు తొందరగా చిక్కి పోతున్నారని గుర్తు చేశారు. కాబట్టి స్నేయ నియంత్రణ ఒక్కటే ఇప్పుడు ప్రవంచం ముందున్న ఏకైక మార్గమని ఆయన ఉద్దాచీంచారు.

భయం వద్ద!

నిర్దక్కమా వద్ద!

ఎషటికి చెందిన ప్రముఖ వైద్యుడు డాక్టర్ నాగేశ్వరరాధ్మి విలువైన అంశాలను ప్రజలకు తెలియచేశారు. ఆయన అనేక చానల్ల వారితో ఈ విషయాలు చెప్పారు. ఆయన చివరిగా చెప్పిన అంశం - కరోనా వైరస్ పట్ల భయం వద్ద. అలా అని నిర్దక్కం కూడా వద్ద అని.

డాక్టర్ నాగేశ్వరరాధ్మి

ఏబీసీడీకి విటమిన్లు శరీరానికి ఇప్పుడు చాలా అవసరమని డాక్టర్ రెడ్డి చెప్పారు. పొట్ట, శ్వాసకోశం, చర్యంలో జీవం వంటివస్తు ఈ విటమిన్ ద్వారా వస్తాయని అన్నారు. ఇందులో విటమిన్ బి వైరస్‌తో యుద్ధం చేస్తుందని అన్నారు. విటమిన్ సి, ఈ లతో కరోనా పోతుందని, విటమిన్ డి వల్ల కణాలకు శక్తి చేకూరుతుందని చెప్పారు. ఈ వ్యాధి ఆరంభం ఎలా ఉంటుంది అని అడిగితే, మొదట పొడి దగ్గ వస్తుంది, తరువాత కండరాల నొప్పి, అపై కొందరికి విరేచనాలు, వాంతులు కూడా వస్తాయి. ఇక పూర్తిగా కరోనా లక్షణాలు అంటే

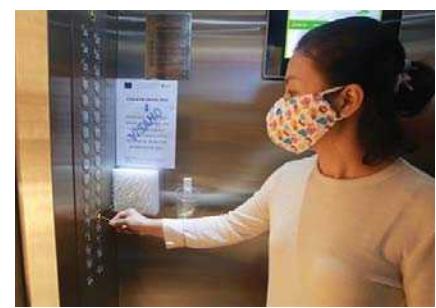
రుచి, వాసన గ్రహించే శక్తి మనిషి కోల్చేతాడని డాక్టర్ రెడ్డి చెప్పారు. ఈ విటమిన్లను శరీరానికి అందించడానికి టూబ్లెట్లు వాడవచ్చనని చెప్పారు. ఇంకా వల్ల విషయాలు ఆయన వివరించారు. జింక, ఐరన్ ఉండే ఆహారం తీసుకోవాలి. గాలి వల్ల ఈ వ్యాధి సోకదు. విటమిన్ సిని ఇచ్చే టూబ్లెట్లు రోజుకు ఒకటి తీసుకున్నా, విటమిన్ డి టూబ్లెట్లను వారానికి ఒకటి తీసుకోవాలి. జింక టూబ్లెట్లు కూడా వాడాలి. వెజిటేరియన్, నాన్ వెజిటేరియన్ ప్రోటీన్లు ఉన్న ఆహారం తీసుకోవాలి. కమలాలు, తృణధాన్యాలు తీసుకోవాలి. మాంసపోరంతో ప్రమాదమేమీ లేదు. అల్లం, వెల్లుల్లి, జీలక్ర, ఆవాలు ఆహారంలో ఉండాలి. కరోనా ప్లాస్టిక్, స్టీల్ మీద ఎక్కువ సమయం జీవించగలుగుతుంది. మొబైల్ ఫోన్లు కూడా ఈ వైరస్ కు అవాసమే. ఎవరి సెల్ వారే ఉపయోగించాలి. ఇతరులు ఉపయోగిస్తే వెంటనే శానిటైజర్లతో శుద్ధం చేయాలి. చేతులు కూడా కడుకోవాలి. మాన్యలు అందరికి అవసరం కాదు. నిజానికి బజార్లో అముకుతున్న మాన్యలన్నీ దీనిని అరికట్టగలిగే స్థాయిలో ఉండవు. కరోనా సేపథ్యులో అనేక వార్తలు వస్తున్నాయి. కొన్ని నిజం కావచ్చ. కొన్ని నకిలీ వార్తలు కావచ్చ. ఆర్డిక వ్యవస్థ కుప్పకూలిపోతోంది. ఇది నిజమే. మృతుల సంఖ్య గంట గంటకీ పెరుగుతోంది. ఇది కూడా వాస్తవమే. అంత మాత్రాన ప్రజలు

భయాందోళనకు గురి కారాదని డాక్టర్ నాగేశ్వరరాధ్మి చెప్పారు. భయాందోళనలు పెరిగే కొండీ శరీరంలో రోగ నిరోధకశక్తి పడిపోతుందని ఆయన గుర్తు చేశారు. కరోనాతో ఇప్పటికే కొందరు డిప్రెషన్లోకి వెళ్లినట్టు తెలుస్తున్నదని, మద్యానికి బానిసులైనవారు వింతగా ప్రవర్తిస్తున్నారనీ, పిల్లల మీద దాడులు సాగుతున్నాయనీ ఇలాంటి స్థితి రాకుండా చూసుకోవాలని ఆయన అన్నారు. క్వారంటైన్ నుంచి పారిపోవడమేనని ఇది ఎంతమాత్రం సమర్థనీయం కాదని డాక్టర్ నాగేశ్వరరాది చెప్పారు.

ఎప్ప దగ్గర జాగ్రత్త

శ్వాసటావ్ వద్ద

స్వీయ నియంత్రణే ప్రస్తుతం కరోనా వైరస్ కు ఏకైక ఔషధమంటూ ప్రభూత వైద్యులు డాక్టర్ గురవారాద్ది ఇచ్చిన సందేశాన్ని ఒక చానల్ విరివిగా ప్రసారం చేస్తున్నది. బేసిన్ వంటి పాత్రలో డెటాల్ వంటి మందు కలిపిన

డాక్టర్ గురవారెడ్డి

నీరును సిద్ధంగా ఉంచుకుని ఇంటికి వచ్చిన వెంటనే మొదట అందులో చేతులు కడుక్కుని లోపలికి వెళ్ళడం మంచిదని డాక్టర్ గురవారెడ్డి చెప్పారు. ల్యాప్టాప్ ను తీసుకువెళ్తే దానిని మంచించారు. లేకపోతే ఎడమ చేతి వేలుతో నొక్కాలని అయిన సూచించారు. సెల్ఫోన్ వాడకంలో కూడా జాగ్రత్తలు పాటించాలని, శానిటైజర్ తో శుష్టుం చేసుకోవాలని అయిన అన్నారు.

ల్యాప్టాప్ ను తీసుకువెళ్తే దానిని ముందు గబిలో వచిలేసి రావాలని, సాధ్యమైనంత వరకు తీసుకుపోకుండా ఉంటే మంచిదని డాక్టర్ గురవారెడ్డి చెప్పారు. సూచించారు. ల్యాప్టాప్ తో పెన్సుతో బటన్ నొక్కడం మంచిదని, లేకపోతే ఎడమ చేతి వేలుతో నొక్కాలని అయిన సూచించారు. సెల్ఫోన్ వాడకంలో కూడా జాగ్రత్తలు పాటించాలని, శానిటైజర్ తో శుష్టుం చేసుకోవాలని అయిన అన్నారు.

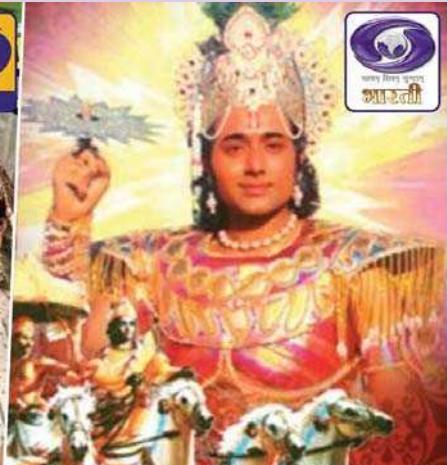
సూచించారు. సెల్ఫోన్ వాడకంలో కూడా జాగ్రత్తలు పాటించాలని, శానిటైజర్ తో శుష్టుం చేసుకోవాలని అయిన అన్నారు.

పెన్సు చతురథను విడిండ్లు

సాసాకు చెందిన వ్యోమగామి పెరి విర్ట్యును ఇందియా టుడే చానల్ ఇంటర్వ్యూ చేసింది. స్వియ నియంత్రణ గురించి అయిన చక్కని విషయాలు చెప్పారు. ఇంటి పరిసరాలలోనే ఉండాలని, బయటకు పోవడం ఎంత మాత్రం సమర్థనీయం కాదని అయిన అన్నారు. ఇది బీభత్సమే అయినా మనిషి హస్య చతురథను విడిండాదని అయిన హితపు వలికారు.

ఆశాభావంతో ఉండాలని చెప్పారు. రోజును విభజించి ఏవి పనులు చేయాలో మందే నిర్ణయించుకుని పని కల్పించుకోవాలని అయిన చెప్పారు. పెరిగిన మృతుల సంఖ్యను చూస్తూ, నష్టాలను చూస్తూ కలత పడడం సరికాదని, ఇందువల్ల ఆత్మ స్ట్రేచ్ రోడ్ కోల్పోతామని ఒక బీభత్సాన్ని ఎదుర్కొనే సమయంలో ఇలాంటి పరిస్థితి ఎదురు కాకూడదని అన్నారు. ఇతరలతో మాట్లాడవచ్చు, కానీ భౌతిక దూరం పాటించాలని చెప్పారు. ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ మన్ కే బాత్లో చెప్పినట్టు కరోనా పైన యుధంలో మనం గెలిచి తీరాలి. గెలుస్తాం కూడా.

రూరాదర్శన్ (డిడిఎస్‌ఎల్) సరైన సమయంలో మంచి నిర్ణయం తీసుకుంది. మార్చి 28 సుంచి రామానంద సాగర్ నిర్మించిన ‘రామాయణ’ ధారావాహికను పునఃప్రసారం చేస్తున్నది. ప్రతిరోజు ఉదయం, రాత్రి 9 సుంచి 10 గంటల వరకు ఈ ధారావాహికను చూడవచ్చు. అలాగే డిడి భారతి చానల్లో మహాభారతం ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు చూడవచ్చు. కరోనా కర్మాన్ వేళ టీవి చూడకుండా ఉండడం దాదాపు అనంభవం. పత్రికలు రావడం లేదు. పత్రికలతో పాటే కరోనా కూడా వస్తుందని వడంతలు వచ్చాయి. దీనిని పెద్ద పెద్ద వైద్యులు తోసిపుచ్చారు. ముఖ్యమ్ రెండు సంవత్సరాల క్రితం మొదటిసారి ఈ ధారావాహిక ప్రసారమైనప్పుడు ఆ సమయంలో దేశమంతా వీధులన్నీ భారీ అయ్యేవంటే అతిశయాక్రి కాదు. శ్రీరామ నవమికి ముందు రామకథ ధారావాహికను ప్రసారం చేస్తున్నందుకు దూరదర్శన్కు కృతజ్ఞతలు చెప్పుకోవాలి. చిత్రం ఏమిటంటే, ధారావాహిక ఇస్తున్నందుకు దూరదర్శన్కు, దీనిని చూసే అవకాశం కరోనా కర్మాన్ ద్వారా

‘ప్రేవీ’క్షణం

ఇచ్చినందుకు నరేంద్ర మోదీకి దేశ ప్రజల నుంచి అభినందనలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. ఇందులో సీతారాములుగా దీపికా చికాలియా, అరుణ్ గోవిల్ నటించారు. రావణాసురుడు పాత్రలో అరవింద్ త్రివేదీ నటించారు. హనుమాన్ పాత్రలో ధారాసింగ్ కనిపించారు. రామాయణ ధారావాహికను పిల్లలతో కలసి

తప్పక చూడండి. రామాయణం మన జాతి కావ్యం. దానిని చదివే అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తూ మొదట దృశ్యం రూపంలో వీక్షించండి. ఆయా పాత్రల గొప్పతనం గురించి పిల్లలకు చెప్పండి. టీవీలో వచ్చే చర్చలను అలకించే అలవటు పిల్లలకు చేయాలి. విశ్లేషణలు ఎలా ఉంటాయో చూపాలి. సైన్స్, చరిత్ర, కళ, జంతు ప్రపంచం, కార్బూన్ చిత్రాలు వంటివి ఎంపిక చేసుకుని చూసే లక్షణాన్ని పిల్లలలో ప్రవేశపెట్టండి.

వీళ్లేం మనుషులు?

ఏ క్షణంలో ఏం జరుగుతుందోనని ప్రపంచం మొత్తం వణికిపోతోంచి. దాదాపు 199 దేశాలు కరోనాతో పోరాడుతున్నాయి. కొట్టుబి డాలర్లు కుమ్మలించి, ఈ గండం గట్టిక్కిళే చాలని శ్రమిస్తున్నాయి. ఇలాంటి సమయంలో కూడా అత్యంత హేయంగా సామాజిక నియమాల ఉల్లంఘనస్తు పోల్చుడుతున్నవాలని ఏమనాలి? జాతి హితం గురించి కాస్తుయినా గౌరవం లేని, స్వహాలేని హేముల మధ్య మనం జీవిస్తున్నాం. అదే వర్తమాన దొర్భాగ్యం.

ప్ర పంచంతో, ఆఖరికి దేశ ప్రజలతో, తన ఇరుగు పొరుగు వారు పడుతున్న తపనతో కనీసం మమేకం కానివారు గౌరవ ప్రదమైన పొరులు కాలేరు. ఇది మతానికీ, కులానికీ, ప్రాంతానికి సంబంధించిన విషయం కాదు. అఱువు ఇంతటి మహావార్యి మీద జరుగుతున్న పోరాటాన్ని నిర్దక్షం చేయడం ఆధునిక మౌడ్యుం. ఒకరకమైన ఉగ్రవాదం. కనిపించని శత్రువు కరోనా అయితే, కనిపించే శత్రువులు ఈ క్షణానికి ఇలాంటి వాళ్లే. ఏ మతం వారైనా జనబాహుళ్యానికి విరోధులే.

మార్చి 29 ఆదివారం సాక్షి టీవీ ఒక వార్తాను ప్రసారం చేసింది. నిజానికి ఆ వార్త చిదంబర రహస్యం మాదిరిగా సమాజంలో ఇప్పటికే అందరికి చేరింది కూడా. మార్చి మొదటివారంలో ధిల్లీలో తీక్కు జమాతే అనే నంస్త మత గురువుల నమావేశాలు నిర్వహించింది. నమాజ్ తదితర మత ప్రక్రియలలో తర్వీదుకు వీరందరినీ ధిల్లీ రప్పించారు. ఫిబ్రవరి 27 నుంచి మార్చి 1వరకు మలేసియా రాజధాని కొలాలంపూర్లో జరిగిన వేరాక కార్యక్రమానికి వెళ్లి వచ్చిన వారే ఈ తర్వీదు కార్యక్రమం నిర్వహించారు. అక్కడ కూడా తీక్కు జమాతే మత విషయాల తర్వీదు నిర్వహించింది. ఆ కార్యక్రమానికి దాదాపు 16,000 మంది హజరయ్యారు. ఇందియా నుంచి వెళ్లిన వారు కూడా పండలలోనే ఉన్నారు. నిజానికి కొలాలంపూర్ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న 16 వేల మందిలో 14 వేల మందికి కరోనా పాజిలీవ్ లక్ష్మాలు కనిపించాయి. అదే మలేసియాలో వైరస్ బాధితుల నంఖ్యను

పెంచింది. ఒకే కంచంలో తెనడం, అంతా ఒకే చోట విశ్రాంతి తీసుకోవడం జరిగింది.

కొలాలంపూర్ కార్యక్రమంలో పాల్గొని వచ్చిన వారు ధిల్లీలోని నిజాముద్దీన్ దగ్గర సాటి భారతీయ ముస్లింలకు తర్వీదు కార్యక్రమం నిర్వహించారు. దీనికి తెలంగాణ, అందమాన్ నికోబార్ నుంచి దాదాపు 300 మంది హజరయ్యారు. వీరందరికి కూడా కరోనా పాటిటివ్ వచ్చింది. ఇటీవల చనిపోయిన వృద్ధుడు కూడా ధిల్లీ ఉంచి తెలంగాణ వచ్చిన వ్యక్తి. తెలంగాణలోని 88 ప్రాంతాలలో వారు వర్షాటించారు. అందులో కరీంనగర్ ఒకటి. తరువాత ధిల్లీ నుంచి దేవబందీకు (యూపీ) ఎక్కువ మంది వెళ్లారని సమాచారం. ఇప్పుడు వీళ్లందరు ఎక్కుడెక్కడ తిరిగారో, ఎవరిని కలుసుకున్నారో, ఎక్కడ తిన్నారో, ఎక్కడ ఏం

చేశారో, ఎంతమందిని తాకారో తెలుసు కోవడం పోలీను యంట్రాంగానికి పెద్ద సహాలుగా మారిపోయింది. టీవీ9 పదే ప్రోలీంగ్ ద్వారా వెల్లడించిన వార్త మరొకటి ఉంది. మెదక్ జిల్లా శంకరంపేట మండలం, గవ్వలపల్లెలోని ఒక చర్చలో వందమందితో ఒక ఫాదర్ ప్రార్థనలు జరిపారు. ఈయన మీద కేను నమోదుయింది. ఇటలీ, అక్కడే ఉన్న రోమ్లో జరుగుతున్నదేమిటో ఈ ఫాదర్కి తెలియాడా? అంత అజ్ఞానమా? ఇటలీ పిట్లలూ రాలిపోతున్నారు జనం. వాటికన్ సిటీలో జనసంచారం లేదు. ప్రార్థనలు లేవు. ఎవరి మతం పట్ల వారికి భక్తి ఉండొచ్చు. కానీ దేశంలో వరిస్తితులు తమకి పట్లనట్టి వ్యవహారిస్తే అది మానవాళికి చేసే ట్రోపాం తప్ప మరొకటి కాదు. కరోనాకి మతం లేదు.

Printed & Published by Nagol Sreenivas Reddy on behalf of Jagriti Prakashan Trust and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సంపాదక మండలితో సంప్రభింపుల కోసం (కు.11 మండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

క. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
క. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డిలెర్వెన్ నరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగ్రుతి చందా – సూచిసెలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ. 15

- ◆ అడ్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్‌కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ అమాదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎన్.ఎం.ఎస్. చేస్తాము. ఆ వెంటనే సంచిక కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రశీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్‌కోడ్, సెల్ నెం., కుమారుల ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు వేసేవారు చార్జీల కింద మరో రూ. 50 పంపాలి. ఆన్‌లైన్/చెక్ ద్వారా చెల్లిస్తే చార్జీలు ఉండవు. డబ్బు పంపాక 040-27561453 9959997013, 9440652115 నంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాంగుడు, హైదరాబాద్-500 027.

జాగ్రుతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 62170399960, SBI, Isamia Bazar Branch, IFSC : SBIN0005895, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిషై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంధ్రంలో రాయాలి.

మార్కెటింగ్, సర్కులెషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం

(కు.11 మండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

బి. నాగరాజు సర్కులెషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013
వి. రామకృష్ణ అధ్యర్థిజింగ్ మేనేజర్ 9440652115

ప్రార్థనలకి అది లొంగదు. ఈ విషయం ఆ మతాల వారు గమనించాలి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రి పేర్లు నాని ఒక చానల్తో మాటల్లాడినప్పుడు మరొక విషయం ప్రస్తావించారు. కొండరు పాపుకిలో కండిపపోస్తే, మరొక పపో కొని బైక్ పెట్రోల్ ట్యూంక్ మీద పెట్టుకుని ఊరంతా చెక్కర్లు కొడుతున్నారు. ఇదంత బాధ్యతా రాపొత్తుమో చెప్పుకుర్లేదు. గట్టిగా చెప్పబోయిన పోలీసుల మీద రాళ్లు రువ్వడం, ఎదురు తిరిగి కొట్టడం కూడా జరుగుతున్నది. కొన్నిబోట్లు పోలీసులు కూడా సంయునం కోల్పేతున్నారు.

శత్రువుగాన్ని సుక్కా ప్రాంతంలో 17 మంది భద్రతా సిబ్బందిని మావోయిస్తులు కాల్చి చంపారు. ఇంతకు మించిన విద్రోహం ఉండడు. నిజానికి విద్రోహమే ఆ సంస్థ విధానం కూడా. ఈ దుర్భటన జరగడానికి మంందురోజే కరోనా భీతావహన్ని మావోంగున్నలు ఉపయోగించుకోవడానికి చూస్తున్నారంటూ సామాజిక మాధ్యమాలలో వైరల్ అయింది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో దాడులు చేసి ఏం సాధించాలని?

కౌరంటైన్ నుంచి తప్పించుకుపోయేవారు కొండరు. భద్రాది కొత్తగూడెం డీఎస్టి, ఆయన కుమారుడి కథ మరొకటి. లండన్ నుంచి వచ్చిన తన కుమారుడిని డీఎస్టి కార్బూటైన్ చేయించ కుండా నేరుగా ఇంటికి తీసుకుపోయాడు. అక్కడితోనూ ఆగలేదు. విందులకీ తిప్పాడు. డీఎస్టికీ, ఆయన పుత్రరత్నానికి విల్కతో వారింటి వంట మనిషికి కూడా కరోనా పాజటివ్ అని తేలింది. ఇంతకంటే మూర్ఖత్వం, సామాజిక వ్యక్తిరేక ధోరణి ఉంటాయా?

‘ఇల్లు అంటుకున్న తరువాత నుయ్య తప్పినట్టు’ అన్న సామేత ఒకటి ఉంది. ఇది సరిగ్గా కాంగ్రెస్ మహానేత రాఘవర్ గాంధీకి సరిపోతుంది. ఆన్సత్తుల నిర్మాణం వెంటనే చేపట్టాలంటూ ఆయన ప్రధాని మోదీకి చాటుంత ఉత్తరం రాశారు. కనీస ఇంగితం ఉన్నవాళ్లు ఇలా చెప్పగలరా? పార్లమెంటు భవనాన్ని, 350 దాకా గదులు ఉండే రాష్ట్రవతి భవన్ను అవసరమైనే కరోనా బాధితుల కోసం ఉపయోగించాలని సూచించినా ఒక పద్ధతిగా ఉండేది. ఇప్పుడు అనుపత్రులు కట్టడమేమిటి? ఎన్ని కళాకాలులు లేవు? ఎన్ని సభా మందిరాలు, ఇతర్లకు భవనాలు లేవు? రైలు బోగీలను కూడా అత్యవసర వైద్య సేవల కోసం సిద్ధం చేస్తున్న సంగతి రాఘవర్ కు తెలిసి ఉండడు. నిజమే పోలీసులు కొడుతున్నారు. అలాగే వారు చేయగలిగినంత సాయం కూడా చేస్తున్నారు. నిజానికి పోలీసులు ఎంతో సంయునంతో వ్యవహరిస్తున్న సంగతిని మనం అంగీకరించాలి. ★

డాక్టర్ పాలుశేట్టి శ్రీధర్

దూరంలో ఉండాలి.

* భోజనం చేయటానికి ముందు; మల, మూత్ర విసర్జన అనంతరం తప్పకుండా చేతులు శుభ్రంగా కడుకోవాలి.

* బయటకు వెళ్లి వచ్చిన వారు చేతులు కడుకోక ముందు కళ్లు, ముక్కు ఇతర శరీర అవయవాలను తాకరాదు.

* కరచాలనం వద్దు. మన సంప్రదాయం ప్రకారం ఎవరైనా కనిపిసే నమస్కారం చేయడమే ఉత్తమం.

* ముఖ్యంగా ఈ వైరన్ చిన్సుపిల్లలకు, అనగా 10 సంవత్సరాలలోపు వారికి; వృద్ధులకు తేలికంగా సంక్రమించే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి వీరు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోను ఇళ్లలోంచి బయటకు రాకపోడడమే ఉత్తమం.

* ఈ వైరన్ వ్యాహైని అరికట్టడంలో ప్రభుత్వాలతో పాటు ప్రజల సహకారం కూడా చాలా ముఖ్యం. ప్రతిఒక్కరూ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మార్గదర్శకాలను తప్పనిసరిగా పాటించాలి.

హోమియో మందు

పైన తెలివిన జాగ్రత్తలన్నే తీసుకుంటూ కేంద్ర ఆయుష్మ శాఖ సూచించిన ప్రివెంటీవ్ (ముందస్తు జాగ్రత్త) హోమియో మందు 'అర్పనిక్ ఆల్ఫిం 30' తీసుకోవచ్చను. ఇది రోగినిరోధక శక్తిని పెంచి వ్యాధి రాకుండా కాపాడుతుంది.

మందు వాడే పద్ధతి

చిన్సుపిల్లలతే 5 మాత్రము, పెద్దవాళ్లయతే 10 మాత్రము వరుసగా మూడు రోజులు ఉదయం పరిగాదుపున నోట్లో వేసుకొని చప్పరిం చాలి. వైరన్ వ్యాహై ఎక్కువగా ఉంటే 15 రోజుల తర్వాత మళ్లీ ఈ వద్ద తిలోనే వేసుకోవాలి.

వ్యాసకర్త: ప్రముఖ హోమియో ఫిజిషియన్,
నెల్: 9440229646.

దశరథునికి మనసులో తాను వృద్ధుడయి నట్టుగా అనిపించింది. శ్రీరామునికి యువరాజ పట్టాభిషేకం చేయాలనీ కోరిక కలిగింది. కానీ ఆ పనిలో అనేక విష్ణులు కలుగవచ్చననే అనుమానం కూడా కలిగింది. నస్తారులను, రాజులను, మంత్రులను, పురోహితులను ప్రజలను రాజదర్శారులో నమావేశ వరిచాడు. నిండు దర్శారులో తన ఆలోచనలు ప్రజలముందుంచాడు. “నేను వృద్ధుడనయ్యాను. వంశాచారం ప్రకారం జ్యేష్ఠ పుత్రుడయిన శ్రీరామునికి యువరాజు పట్టాభిషేకం జరపాలని నాకు అనిపిస్తోంది. నా ఆలోచన సరైంది అనిపిస్తే అనుమతి ఇష్టంది. అనుచితమనిపిస్తే ప్రత్యాఘమాయం సూచించండని” పలికాడు. ఒక్క రామాయణంలో తప్ప మరే ఇతర పురాణాలలో జ్యేష్ఠపుత్రునికి రాజ సింహసనాధికారం కలిగిం

సింహసనం కాదని వనవాసానికి

చెందుకు ప్రజల అనుమతి కోరడం కనిపించదు. అదే నేటి పాలకులు తమ వారసులను అందలం ఎక్కించడానికి ఎన్ని వస్తుగాలు వన్నుతున్నారో చూస్తున్నాము.

యువరాజుగా పట్టాభిషిక్తుడు కావలసిన శ్రీరాముడు తండ్రి మాటకోసం వనవాసానికి సిద్ధమయ్యాడు. వాస్తవంగా త్రయ్మ వలన ఒక నిరమాది అష్టవుల పాలయ్యాడని, రాజ్యాభికారం పొందలేక పోయాడని భావిస్తూ ఉంటారు. కానీ రాముడి వలన జరుగులిన మహాత్మార్థం ఎంతో ఉంది. నమస్త భూమండలాంపై ఉన్న రాక్షసులను నాశనం చేసి “సజ్జన రక్షణ” అనే బృహత్తార్థ నిర్వహణ ఆయన చేయాలి. అందుకే సింహసనం కాదని వనవాసాని స్వీకరిం చాడు. శ్రీరాముని వనవాసానికి అసలు ఒక్క రుధిణి, కుల గురువైన వశిష్టుడు కానీ అడ్డు చెప్పేనేలేదు. రాజైన దశరథునికి నచ్చచెప్పి రాముడిని విశ్వామిత్ర నితో అడవులకు పంచగిగిన వశిష్టునికి, కైక్యీ మాట చెల్లనీయకుండా చేయడం ఏమాత్రం కష్టం కాదు. కానీ అది వారి ఆకాంక్ష కాదు. శ్రీరాముడి చేత రాక్షసు సంహరం జరగాలన్నది మహర్షులందరి అభిష్టం. లోకకళ్యాణం కేసం ఆనాడు అదే అత్యవసరం. ★

తపఃపులం

పూర్వకాలంలో బుమలు ధ్యానంలో గడిపేవారు. అంటే తపస్సు చేసేవారు. ప్రపంచంతో ఏ సంబంధం లేకుండా ప్రశాంత వాతావరణంలో కూర్చుని, దేవుడి సామాన్మి స్వరీంచేవారు. తపస్సు అంటే ‘తపన’. ఒక కార్యాస్తాధన కోసం అనుక్షణం తపించడమే ‘తపస్సు’. అలా తపించడం వల్ల కచ్చితంగా ప్రయోజనం వుంటుంది. మనస్సంకల్పానికి ఉన్న శక్తి, బిలం ఈ సృష్టిలో దేనికి లేదు. ఓ ఆయుధాన్ని చాలాకాలం వాడకపోతే అది తుప్పుపట్టి పనికిరుకుండా పోతుంది. అదే నిరంతరం వాడుతూనే, పనితాన్ని చూపిస్తుంది. అలాగే మనస్సు కూడా అంతే. అయితే ‘మనస్సు’ నిరంతరం ఆలోచిస్తూనే ఉంటుంది కదా! మరి తపస్సు ఎలా అవుతుంది? అని ప్రత్య మదిలో కచ్చితంగా పుట్టుకొస్తుంది. ఆలోచించడం వేరు, ఆరాటపడడం వేరు. ఏదో ఒక విషయం గురించి ఆలోచించడాన్ని ఆరాటపడడం అనరు. చంచలమైన మనస్సును నియంత్రించి, ఒక నిర్దిష్టమైన లక్ష్మీన్ని దానికి నీర్చించి ఆ దిగా మనసును మళ్ళీచాడానికి వడే ఆరాటాన్ని ‘తపస్సు’ అంటారు. అది మంచి అయితే మంచి ఫలితాన్ని చెడు ఆయితే చెడు ఫలితాన్ని ఇష్టుంది. అందుచేతనే తపస్సు చేసే సాధకుడు మంచినే ఆశించి, విశ్వాంతిని కాంక్షిస్తూ తపస్సు చేయాలి. అదే నిజమైన తపస్సు. ఇందుకు ప్రకృతి పరమైన ఆధారం కూడా వుంది. సృష్టిలో అందమైన కీటకం సీతాకోకచిలుక. సాధారణంగా ఒక ప్రాణి నుంచి అదే విధమైన ప్రాణి పుడుతుంది. కానీ, సీతాకోకచిలుక వెట్టే గ్రుడు నుంచి సీతాకోకచిలుకలు రాకపోగా గొంగాశిపురుగులు వస్తాయి. అవి చూడడానికి చాలా అసహ్యంగా ఉంటాయి. ఆ దశలో అది రాళ్ళలో, రష్పల్లో, తిరుగుతూ ఆకులు తింటూ కాలం గడుపుతుంది. కొంత కాలానికి తన జీవితం మీద రోత కలిగి ఆహారం, విషారాలు త్వజిస్తుంది. ఎవ్వరికి కనిపించని ప్రదేశంలో చుట్టూ ఓ గూడు నిర్మించుకుని, తపస్సుమాది స్నితిలోకి వెళ్లపోతుంది. దాని తపస్సు ఫలించాక గూడు చీలుకుని బయలుక వస్తుంది. అప్పుడిగి గొంగాశిపురుగులా కాకుండా అందమైన సీతాకోకచిలుకలూ రూపొందుతుంది. ఆకులు, అలములు తినకుండా, పూపల్లో ఉండే మకరండాన్ని తాగుతుంది. ప్రకృతి ధర్మాన్ని కట్టుబణి గ్రుడు పెట్టిన మరుక్షణం ఈ సంసార జగత్తులో విభుక్తోక మరణిస్తుంది. అది తపస్సు ఇచ్చే ప్రతిఫలం. అలాగే తపస్సిని పొందిన మానవుడు ఈ సంసార బంధనాల్లో చిక్కుకోకుండా భగవన్నామామృత పానంతో తరిస్తాడు.

బాహ్యకరణాలు, అంతఃకరణాలను సమాధానపరచటమే తపస్సు. బాహ్యకరణాలంటే – పంజులోనేంద్రియాలు, పంచకర్మాల్లోనేంద్రియాలు. మనస్సు, బాధి, చిత్రము, అహంకారం. వీటి వృత్తులతో కూడుకున్నది అంతఃకరణం. ఈ రెండించిని సాధికంగా మార్పుకుని, అదుపలోకి తెచ్చుకోవడానికి చేసే ప్రయత్నమే తపస్సు. జగద్గురు శంకరాచార్యులు తెత్తిరీయ భావ్యంలో అగ్నిపోత్రాలు మాత్రమే కర్మలుగా భావించకూడదు. బ్రహ్మాచర్యు, తపస్సు, సత్యం పలుకుట, మనస్సును, ఇంద్రియాలను నిగ్రహించడం అహింసాప్రాప్తం పాటించడం ఇవ్వే తపస్సును సార్వమైన ప్రాప్తికి వెళ్లపోతుంది. అది తపస్సు ఇచ్చే ప్రతిఫలం. అలాగే తపస్సిని పొందిన మానవుడు ఈ సంసార బంధనాల్లో చిక్కుకోకుండా భగవన్నామామృత పానంతో తరిస్తాడు. ★

ఆత్మజ్ఞానం

ఆలోచన మనసు పరిధిలోది. ‘ఆత్మ’ మనసు దాచిన తర్వాత కలిగే ఆనుభూతి. ఆత్మ ఉండి లేసట్లు, లేకపోయినా ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది. అనుభూతికి మాత్రం అందుతుంది. ఆత్మ, అంతరాత్మ, పరమాత్మ అనేవి మూడూ ఒక్కటే. రూపగణాలు ఒక్కటే. అవధులు మాత్రం వేరేయ. ఒక్కటే అయిన ఆత్మ అవసరానికి ‘అంతరాత్మ’ అనిపిస్తుంది. సైకి వెళ్లక ‘పరమాత్మగా వ్యవహరిస్తుంది. ఆ రహస్యం తెలుసుకోవడం ఆత్మజ్ఞానం. అసలు ఆత్మను తెలుసుకోవడమే జ్ఞానం. ఆత్మను గురించి మరింతగా తెలుసుకోవడం ఆత్మజ్ఞానం. ఇక్కడ తెలుసుకునేది మనసుతో కాదు. ఆత్మతో - అది ప్రజ్ఞ విశేషం.

అయితే ‘ఆత్మ’ వివేకం ముందు కలగాలి. వివేకానికి జిజ్ఞాస జతపడాలి. అప్పుడు ప్రజ్ఞ బయటకొచ్చి ఆత్మజ్ఞానానికి తుదిమెరుగులు దిద్దుతుంది. ‘ఆత్మ’ను గురించి కనీస అవగాహన ఏర్పడితే అటుపైపు దృష్టి సారించవచ్చు. మామూలు దృష్టికి ఆత్మ కనిపించదు. అందుకు అంతర్భూషిటి ఏర్పడాలి. మనసును నిద్రపుచ్చి లేదా శూన్యంచేసి అలోచనలు తలవత్తకుండా చేసినప్పుడు ఆత్మ అనుభూతికి అందుతుంది. నిజానికి ఆత్మసహకారం లేనిది ‘ఆత్మజ్ఞానం’ కలగదు.

అప్పు రాణం

సహజ మరణం

ఎవరైనా గంతుతూ, అల్లరి చేస్తుంటే కోతులతో పోలుస్తాం. ఒక్క నిమిషం ఒక్క చోట కూర్చోదు అంటా. కానీ కోతి ఒక్కప్పు కండుకుండా తపస్సు చేస్తోందంటే ఆశ్చర్యం కల్గకమానదు. కోతికి తాను మరణిస్తానని వారం ముందే తెలిసిపోతుంది. అలా తెలుసుకున్నాక ఏ ఆహారం తీసుకోదు. ఎవరి కంట పడకుండా సంచారం లేని చోట వెల్లిపోతుంది. అక్కడ తనకు కావాల్సినంత గుంతను తీసి, అందులో పడుకుంటుంది. ఆ ఒక్క వారం కోతులు తపస్సు చేస్తూ ఉంటాయని చాలా మంది అభిప్రాయం. అది చనిపోయాకా భూధ్రమణం వల్ల మట్టి అంతా కప్పేస్తోంది. అంజలేన్యుడు శ్రీరాముడి వద్ద అడిగి పొందిన వరం స్వచ్ఛంద మరణం. అది మందుగా గ్రహించి ఎవరికి ఇబ్బంది కలిగించకుండా, పుట్టలోని జీవాలకు ఆహారంగా మారాలి. నా దేహం ఎవరి కంట పడనీక అని వరం అడిగాడట. అందుకే ఒక్క కోతి ప్రమాదంలో చనిపోయాని మిగతా అన్ని కోతులు కలిసి పుట్ట మన్సు ఉన్న చోట తీసుకెళ్లి ఆ దేహం మట్టితో పూర్తిగా కనుమరుగయ్యే వరకు ఆ ప్రేదేశాన్ని వదిలిరావు.

అనుగ్రహం

సంప్రదాయం - శాస్త్రముతు

ప్రసాదం జీవదురం, అమృతం

శ్రీరామనవమి వేసవి ప్రారంభంలో వస్తుంది. **శ్రీరాముడిని పూజించిన తరువాత కొత్తకుండలో** మిరియాలు, బెల్లంతో చేసిన పానకం, పడవపు సైవేచ్యంగా పెట్టి, ప్రసాదంగా పంచుతారు. ప్రతి ప్రసాదానికి ఒక విశిష్టత, ఆయర్సేదిక పరమార్థం ఉంది. ఇందులో ఉన్న మిశ్రమాలు ఆరోగ్యానికి చేసే మేలు అంతా ఇంతా కాదు. భగవంతుడికి నివేదించే ప్రసాదాలు అన్ని సమయానుకూలంగా, ఆరోగ్యాన్ని బట్టి నిర్లయించినవే. శరదీ బుయతువు, వసంత బుయతువు యముడి కోరలు లాంటివని దేవి భాగవతం చెబుతోంది. పానకంలో ఉపయోగించే మిరియాలు, ఏలకులు వసంత బుయతువులో వచ్చే గొంతు సంబంధిత వ్యాధులకు ఉపశమనాన్ని ప్రసాదిస్తా, ఔషధంలా పనిచేస్తాయి అని ఆయర్సేదం నిర్మారిస్తుంది. అదే కాకుండా పానకం శ్రీమహావిష్ణువుకు అత్యంత ప్రతీకిరమైంది. అలాగే పెసరపప్పు శరీరంలోని ఉప్పొన్ని తగ్గించి, చలవ చేస్తుంది. జీర్ణశక్తిని అభిఘ్రషించి పరుస్తుంది. దేహకాంతి, జ్ఞానానికి ప్రతీక అయిన ఈ పెసరపప్పునే వడవపు అంటారు. ఇది మందుతున్న ఎండలలో ‘వదవభ్య’ కొట్టుకుండా వేడి సుంచి కాపాడుతుంది. పెసరపప్పు బుధగ్రహస్తికి ప్రీతిపాత్రమైంది.

ఇవే కాకుండా అనేక రకాల ప్రసాదాలు పండుగలు పర్వదినాల్లో భారతీయులు తయారు చేస్తారు. వీటిని ముందుగా భగవంతునికి నివేదించి ప్రసాదంగా అందిస్తారు. ప్రసాదం అంటే ఆరోగ్యాదాయకమైన ఔషధం. ఇక భగవంతునికి అర్పించిన తర్వాత అది అమృతమే అవతోందని నమ్మకం. అందుకే ఇంట్లో, అలయాలు, తీర్మాన్తూలలో, ఇతర సమయాల్లో ఎవరైనా ప్రసాదం ఇస్తే భక్తితో స్వీకరిస్తాం. కళ్ళకు అద్దుకొని తింటాం. ప్రసాదాల్లో ఉండే ఔషధగుణాలు, దినుసులు ఎంతో ఆరోగ్యకుమైనవి.

జీర్ణశక్తిని పెంచే కష్టపొంగిశి: బియ్యం, పెసరపప్పు, జీలక్ర, ఇంగువ, నెయ్యి, అల్లు, శౌంటిపొడి, ఉప్పు, కరివే పాకు, జీడిపప్పుల మిశ్రమంతో తయారయ్యే కష్టపొంగాలి రోగినిరోధకశక్తిని, జీర్ణశక్తిని పెంచుతుంది. ఆకలిని కలిగిస్తుంది.

జీర్ణకోశ వ్యాధుల నివారిణి ప్రతిపోరః: బియ్యం, చింతపండు పులుసు, శనగపప్పు, మినపపప్పు, ఆవాలు, జీలక్ర, ఇంగువ, నెయ్యి, అల్లు, శౌంటిపొడి, ఉప్పు, కరివే పాకు, జీడిపప్పుల మిశ్రమంతో తయారయ్యే కష్టపొంగాలి రోగినిరోధకశక్తిని, జీర్ణశక్తిని పెంచుతుంది.

మేఘస్పుమ పెంచే దఽశోనం: బియ్యం, చింతపండు పులుసు, శనగపప్పు, మినపపప్పు, ఆవాలు, జీలక్ర, ఇంగువులింపి, అల్లు, శౌంటిపొడి, ఉప్పు, కరివే పాకు, జీడిపప్పుల మిశ్రమంతో తయారయ్యే దఽశోనాలు, జీడిపప్పుల మిశ్రమంతో తయారు చేసే పులిపోయి జీర్ణశక్తిని పెంచుతుంది.

వార్డక్యాన్ని నిలువరించే కడంబః: బియ్యం, చింతపండు, ఎండువిర్చి, అల్లు, మిర్చి, శౌంటి పొడిల మిశ్రమంతో తయారు చేసే ఈ - ప్రసాదం మేఘస్పుమ పులుసును పెంచుతుంది. శరీరానికి మంచి శక్తిని ఇచ్చి ఆరోగ్యాన్ని కలిగిస్తుంది.

వార్డక్యాన్ని నిలువరించే కడంబః: బియ్యం, చింతపండు, ఎండువిర్చి పోవులు, ఇంగువ, నునె, ఉప్పు, కందివప్పు, రసుపు, బెల్లం, నెయ్యి, బెండకాయ, వంకాయ, గుమ్మడికాయ, చిక్కుభూ, బీన్సు, దోసకాయ, క్యారెట్, టమాటా, చిలకడదుంపల మిశ్రమంతో తయారు చేసే కడం ప్రసాదం అత్యంత బలవర్ధకం. సప్తధాతువుల పోషణ చేస్తుంది.

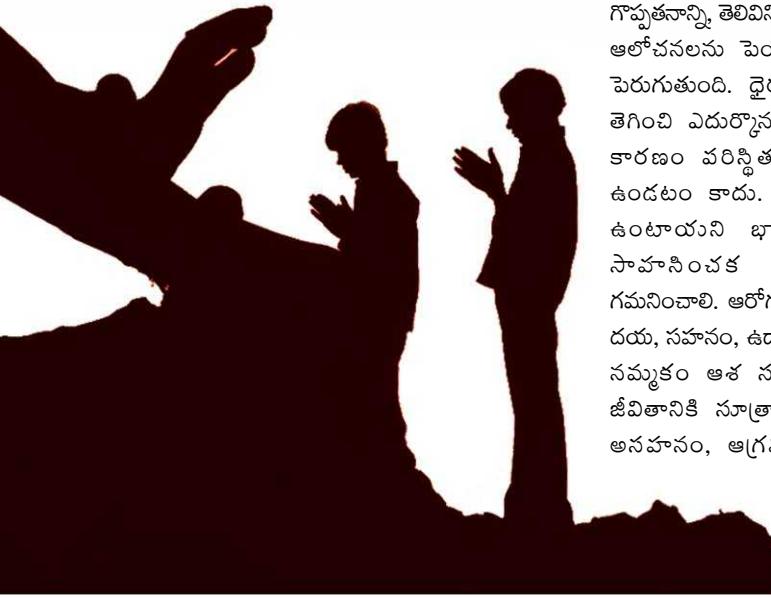
శ్లేష్మాన్ని తగ్గించే పూర్వాలు: పచ్చిశనగపప్పు, బెల్లం, కొబ్బరి తురుము, యాలకుల మిశ్రమంతో ఈ ప్రసాదం సప్తధాతువుల పోషణ చేస్తుంది. శ్లేష్మాన్ని

తగ్గిస్తుంది. మంచి బలవర్ధకం. అన్ని వయస్సుల వారికి మంచి పొషణాల పోషణ చేస్తుంది. శ్లేష్మాన్ని వింటిపప్పు, ఎండుకొబ్బరికోర్తో తయారు చేసే చలిపించి వింటిపప్పుల మిశ్రమంతో తయారు చేసే పులిపోయి జీర్ణశక్తిని పెంచుతుంది.

మనిషి లక్ష్మణులు

భగవంతుడు అంటే పుట్టుక లేనివాడు. సృష్టి భగవంతుడిపైనే ఆధారపడి ఉంది. ఇంతకంటే ఉత్తమ జన్మ కావాలని ఆ భగవంతుడిని మనిషి ఎందుకు కోరుకోడు? అంటే, దానికి కారణం అజ్ఞానమే. అజ్ఞానమనే అంధకారంలో ఉన్నపూరికి తమ గత జన్మల గురించి, రాబోయే జన్మ గురించి గానీ కొంచెం కూడా అవగాహన, భీతి ఉండదు. ప్రస్తుతం గదుపుతను జీవితం సుఖంగా సాగిపోతే చాలని భావిస్తారు. ఎంతో ఉత్సమైన మానవ జన్మ లభించినా దాని విలువను గుర్తించరు. కానీ మనిషి

తనకున్న వివేకంతో గత జన్మల కర్మ గురించి తెలుసుకుని, రాబోయే జన్మ ఉన్నతమైంది, సంస్కారంతో కూడింది అయి ఉండాలని ప్రయత్నం చేసి సాధించుకోవాలి.

సంస్కృతి, సంప్రదాయం అలవరుచుకున్న వారి జీవితం ఉత్తమ జీవంగా సాగుతుంది. సమాజానికి మనం ఎంత ప్రేమ పంచుతామో అంతకు వందరెట్ల ప్రేమను తిరిగి పొందుతాం. భయపడుతూ బితికే వారికి ఆపదలు ఎదురుపోతాయి. బితికితే నలుగురు మెచ్చేలా, చనిపోతే నలుగురు వచ్చేలా బటకాలి. మంచి బుద్ధులు, మాటలు, నడవడిక చేత మాత్రమే మంచిని పొందగలం. మంచిని పెంచగలం. ఏ పనిలోను స్వార్థించన లేనప్పుడు మంచి కార్యాలు సాధించగలం. సుఖంగా జీవించడానికి, ఆనందంగా జీవించడానికి చాలా తేడా ఉంటుంది. భాగ్యంలో మేలైన వాటిని ఆశించాలి. దురదృష్టంలో మేలైన వాటిని మెచ్చుకోవాలి. సంతృప్తి సహజమైన సంపద.

విలాసం కృత్రిమమైన బీదరికం. అన్ని దౌషధాలలోకి ఉత్తమమైనది విక్రాంతి, ఉపవాసం. అధికంగా మాటల్లాడినా, హద్దులు మీరి మాటల్లాడినా ప్రశాంతతను, అనవసరంగా మాటల్లాడితే ఆరాన్ని, అబద్ధాలు మాటల్లాడితే పేరును కోల్పోతాం. అలోచించి మాటల్లాడితే ప్రత్యేకతతో జీవిస్తాం. అపంకారం ప్రదర్శిస్తే సరన మిత్రులుండరు. ఎల్లప్పుడూ ఉత్సాహంగా ఉండాలి. కోరికలను, ఆశలను తగ్గించుకోవాలి. ఆశయాలను పెంచుకోవాలి. ఆవేశం

గొప్పతనాన్ని, తెలివిని క్షిపించ చేస్తుంది. ఆలోచనలను పెంచుకుంటే బలం పెరుగుతుంది. దైర్ఘ్యంగా ఉండాలి. తెగించి ఎదురొచ్చనలేక పోవటానికి కారణం పరిస్థితులు కలినంగా ఉండటం కాదు. అవి కలినంగా ఉంటాయని భావించి మనం సాహానించక పోవడమన్నది గమనించాలి. అర్గ్య సంపద, బలం, దయ, సహనం, ఉదారగుణం, ప్రేమ, నమ్మకం ఆశ నంతర్పుటికరమైన జీవితానికి సాక్షాతాలు. అనూయ, అనహనం, ఆగ్రహం జీవితానికి

కృష్ణుని కోపం.. హనుమకు శాపం

ద్వారాపరయుగంలో యుద్ధమయంలో అర్జునుడికి ఇచ్చిన మాట ప్రకారం కౌరవ పాండవ యుద్ధమైన కుర్క్షేత్ర రళరంగంలో విజయది రథం జెండా పై “కీ రాజు” హనుమంతుడు కొల్పువై ఉన్నాడు. యుద్ధం ప్రారంభం రోజున ఉభయ సైన్యాల మధ్య, అర్జునుని కోరికపై రథాన్ని నిలిపాడు శ్రీకృష్ణుడు. కిరీటి రథం దిగి, రెండు వైపులా ఉన్న సైన్యాల్ని చూశాడు. అందరు బంధువులే. కావలసిన వారే. వీళ్ళుండర్చీ చంపి, తాను మాత్రమే రాజభోగాలు అనుభవిస్తే ప్రయోజనం ఏమిటని బాధ పడ్డాడు. కనుక యుద్ధం చేయటం కంటే భిక్షం ఎత్తుకొని హాయిగా జీవించవచ్చు అనిపించింది. మనసంతా వ్యాకుల మైంది. కర్తవ్యం తోపలేదు. శ్రీకృష్ణ పరమాత్మనే శరణు కోరాడు.

అర్జునుని మనోభావం గుర్తించి వెంటనే పద్మమిది అధ్యాయాల భగవద్గీతా సారాన్ని వినిపించి యుద్ధాన్నయ్యామిని చేశాడు. భగవానుని గీతను అనుసరించి, విషాదాన్ని త్యజించి యుద్ధం చేశాడు పార్థుడు.

అర్జునుడికి, శ్రీకృష్ణుడు వినిపిస్తున్న భగవద్గీత అంతలేని రథం జెండాపై కొల్పువై కూర్చున్న మారుతి శ్రద్ధగా విస్మాదు. మనుసులో పదిల పరుచుకొన్నాడు. “శ్రీకృష్ణ! నీ గీతాసారం ఏని ధన్యుడనయ్యాను మహాత్మ!” అని భక్తితో సమస్కరించాడు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ “హనుమంతా! నేను చెప్పిన విషయాలను నా అనుమతి లేకుండా నువ్వు విన్నావు. దానికి నువ్వు పిశాచ రూపం పొందుతావు. నువ్వు విన్న గీతకు ‘భాష్యం’ రచించు. దానితో నీ పిశాచ రూపం అంతరిస్తుంది” అని శాపాన్ని, శాప విమోచనాన్ని తెలిపాడు. కుర్క్షేత్ర యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత, హనుమ పిశాచి రూపం పొంది, గంధమాడన పర్వతం చేరాడు. అక్కడ అత్యంత భక్తి, శ్రద్ధలతో భగవద్ గీతను మనసం చేసుకొంటూ, “గీతా భాష్యం” రచించాడు. అదే హనుమద్ భాష్యంగా లోకంలో ప్రసిద్ధి చెందింది.★

శ్రీసీతారాముల కల్యాణమే.... వైభోగమే!

శ్రీరామక్షేత్రాలలో భద్రాచలం విలక్షణం. శ్రీరాముడు అవతారం చాలించిన తరువాత భద్రుని తపస్సు ఫలింప చేస్తూ స్వామి ఇక్కడ వెలిశాడు.

తెలుగువారందలికీ శ్రీరామనవమి పేరు

చెప్పగానే భద్రాభి కల్యాణం గుర్తుకు

వస్తుంది. శ్రీరామకల్యాణ సేవ

జీవితంలో శుభపరంపరలు

ప్రసాదిస్తుంది. శ్రీరామ

పట్టాబ్ధికం

విజయాలను

అందిస్తుంది.

యస్తు భద్రనగే పుష్టే

జపం కుర్చుత్తే భక్తితః

సహస్ర గుణితం పుష్టం

తస్యభూయాధ్యరాతలే

శ్రీ రామ ఉపాసనకు సంబం ధించిన శాస్త్రం పరాశర సంహిత. ఆ గ్రంథంలో పద్మాలుగు క్షేత్రాల్లో శ్రీరాముడు స్వయంభువుగా వెలిసినట్లు ఉన్నది. అందులోని 35వ అద్యాయం భద్రాది ప్రాభవాన్ని గురించి పేర్కొన్న శోకమిది. భద్రాచల క్షేత్రంలో భక్తితో శ్రీరామమంత్రాన్ని జపిస్తే వెయ్యిరెట్లు ఘలం లభిస్తుంది అని ఈ శోకానికి అర్థం. భద్రాచల క్షేత్రంలోని మూలమూర్తులు స్వయంవ్యక్తాలని బ్రహ్మపురాణం కూడా చెబుతోంది. భద్రమహర్షి తపస్సు ఫలితంగా స్వామి ఆవిర్భవించినట్లు తెలుస్తోందే తప్ప ఆ కథ ఏకాలానిదో ఇదమిత్తంగా తెలియదు.

శ్రీరాముడు అవతారం చాలించిన తరువాత మళ్ళీ భూమిపైకి వచ్చి శ్రీరామ రూపాన్ని ధరించిన సందర్భం భద్రాచలం ఒక్కటే. నాలుగుచేతులలో శంఖ-చక్ర, ధనుర్వాణాలను ధరించి శ్రీరాముడు సీతా

భద్రాది రాముడు ఆవిర్భవించిన దినంగా పరిగణించి శ్రీరామ నవమినాడే సీతారామ కల్యాణం జరగాలని రామదాను కాలంలోనే నిర్ణయించారు.

గోత్తుప్రవరలు

రామాయణం ప్రకారం శ్రీరామునిది వాశిష్ఠ గోత్రం. సీతమృపారిది గౌతమ గోత్రం. భద్రాది రాముడు వైకుంఠ నారాయణుడు కనుక ఇక్కడ కల్యాణంలో శ్రీరామునికి ఆచ్యుత గోత్రంగా చెబుతారు. శ్రీమహాలక్ష్మీ గోత్రమైన సౌభాగ్యగోత్రాన్ని సీతమృత తల్లికి కల్యాణవేళ చెబుతారు.

లక్ష్మణ సమేతుడై ఇక్కడ దర్శనమిస్తాడు.

సీతారాముల కల్యాణం

భద్రాదిలో సీతారామకల్యాణం శ్రీరామ నవమి పర్వదినాన జరుగుతుంది. అప్పమి తిథితో కూడని నవమి తిథినాడు మాత్రమే శ్రీరామనవమిని ఆచరించడం ఇక్కడ సంప్రదాయం. ఒకవేళ సార్యోదయానికి అప్పమి ఉన్నట్లయితే దశమినాడే శ్రీరామ నవమిని పాటిస్తారు.

ఆగమశాస్త్రం ప్రకారం ఆలయాలలో అర్థమార్తికి ఏనాడు ప్రతిష్ట జరుగుతుందో అదే ఆ మూర్తి జన్మదినం. ఏది ఆలయస్వామి జన్మదినమో ఆనాడే వార్షిక కల్యాణం చేయాలి. ఎమ్మడు వెలిశారో తెలియాని మూర్తికి ప్రతిష్ఠాదినాన్ని ఎప్పుడని నిర్ణయిస్తారు? అందుకే త్రేతాయాగంలోని శ్రీరాముని జన్మదినమే

సీతారాముల పెళ్ళవేడుక

భద్రాదిలో కల్యాణం త్వం వనంత

నవరాత్రి ప్రయుక్తంగా నిర్వహిస్తారు. సప్తమి నుంచి ఆప్రిల్ కం మొదలవుతుంది. పోర్టమి నాటికి మార్కాహుతి జరుగుతుంది. ఈ సందర్భంగా ప్రధానమైన వన్నెండురకాల ఆరాధనలు జరుగుతాయి. వనంత నవరాత్రాలకు, బ్రాహ్మణులు మధ్యలో జరిగే కమనీయమైన సేవ భద్రాది కల్యాణంలో ఎన్నో విశేషాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ఒకటి కల్యాణ ప్రవరటలు.

అలాగే భద్రగిరి సీతారామ కల్యాణంలో మూడు మాంగల్యాలు ఉంటాయని శ్రీరామ భక్తులందరికి తెలిసిన విషయమే. కల్యాణంలో మరో సంప్రదాయం ఏమిటంటే గులాం కలిపిన గులాబీరంగు అక్షతలను వినియోగిస్తారు. తెలుగువారికి సాంతమైన జీలకర్ర, బెల్లం, తలంబ్రాలు పోసుకోవడం వంటివి కల్యాణ ప్రకరణ శాస్త్రానికి విరుద్ధం కాని రీతిలో సీతారామకల్యాణంలో చేరింది. అలాగే ‘వారణ మాయిరం’ అనే తమిళ పాశు రాలతో జరిగే బంతులాట కూడా సంప్రదాయ సిద్ధమైన వేడుకే. ఇరవైనాలుగు వైదిక అంశాలతో మూడు గంటలపాటు నయన మనోహరంగా జరిగే సీతారామ కల్యాణం సామాన్యానికి మధురానుభూతులను కలిగిస్తుంది.

పట్టభాషిక ప్రాభవం

భద్రాచలంలో కల్యాణ మహేశాత్మవం తరువాత అంతటి వైభవంగా జరిగే మరో ఉత్సవం శ్రీరామవట్టభాషిషేకం. ఈలోకానికి మహీ రామరాజ్యం రావాలని మహా ఆశ. దేశ పాలకులలో శ్రీరాముని నుగుణాలు నిండాలనే

ఒంటిమిట్ట దేవాలయం

ఉద్దేశ్యంతో శ్రీరామ వట్టభాషిషేకాలు విరివిగా చేయమని పెద్దల ఆదేశం. పట్టభాషిషేకాలు జరిగే వేదికలపై రాజధర్మాలు, న్యాయపద్ధతులు, పాలకుల మంచిగుణాలను ప్రకటించే అవకాశం ఉంటుంది. ఆదర్శ పాలకుడైన శ్రీరామ వట్టభాషిషేకమే నేటి పాలకులకు నీతిపాతాలు నేర్చించే వేదికగా మారుతుంది. శ్రీరామాయణ పారాయణకు అనుగుణంగా పట్టభాషిషేక నిర్వహణ విధిని పెద్దలు నిబంధించారు. రామాయణాన్ని పారాయణ చేసి, దానికి నమావనగా వట్టభాషిషేకం జరపాలని తెలియచేశారు.

ఆ నియమం ఆధారంగా భద్రాచల క్షేత్రంలో వట్టభాషిషేక మహేశాత్మవాలు జరుగుతాయి. మండల త్రయూర్పున, పాదుకాది మకటాంత సమర్పణం, అంజనేయ సమ్మానం వంటి ముఖ్య ఘుట్టలతో శ్రీరామ వట్టభాషిషేకం కమనీయం.

వన్నెల వేళ..

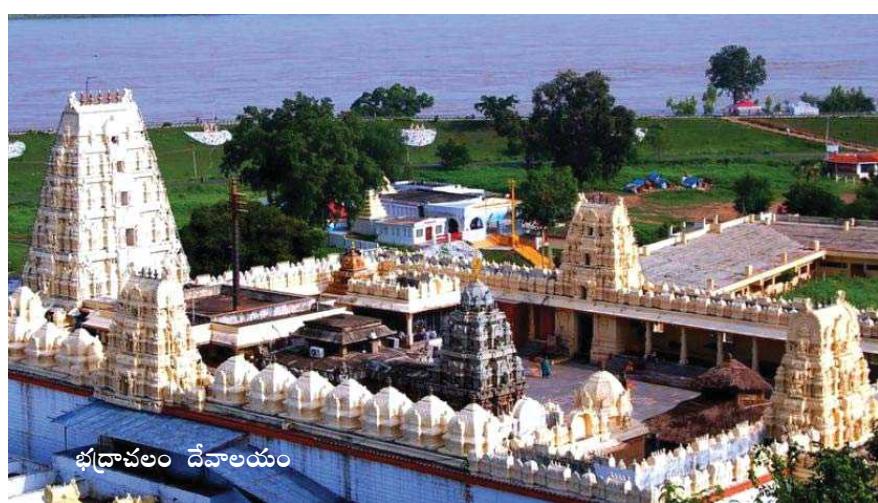
ఇన్కుల తిలకుడి కల్యాణం

రామపాదం సోకిన నేల ఒంటిమిట్ట. జాంబవంతుని పూజకోసం ఇక్కడ స్వామి కోదండరాముడై వెలిశాడు. అన్ని రామాల యాల్లో వలె శ్రీరామునపమినాటి మధ్యాహ్నం కాకుండా మున్సమి వెలుగుల్లో కోదండ రామయ్యకు కల్యాణం నిర్వహించడం ఆనవాయితీ. దీనిని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అధికారికంగా నిర్వహిస్తోంది.

శ్రీనీతారాములక్ష్మణులు ఒకే శిలలో కొలుపుదీరిన క్షేత్రం ఒంటిమిట్ట. పూర్వం దీనినే ఏకకిలాసగరం అని పిలిచేవారు. అరుణప్రాస కాలంలో సీతాలక్ష్మణ సమేతుడై శ్రీరాముడు ఇక్కడ కొంతకాలం గడిపినట్లు కథనం. ఆ నమయంలో సీతాదేవి దాహంకోసం శ్రీరాము, లక్ష్మణు వేర్పేరుగా బాణాలతో శ్రీరాలు తవ్వారు. వాటినే నేడు రామతీర్థం, లక్ష్మణ తీర్థం అనేపేర్లతో పవిత్రంగా భావిస్తారు. తరువాత కాలాల్లో జాంబవంతునికి తొలుత ఈ క్షేత్రంలో సీతారాములక్ష్మణ మూర్తులు లభించడంతో ఆయనే ప్రతిష్ఠించి పూజించినట్లు స్థలపురాణం చెబుతోంది.

చలితలో ఒంటిమిట్ట

పూర్వం దొంగతనాలు చేస్తా జీవనం సాగించే ఒంటోడు, మిట్టదు అనే సోదరులు స్వామి దర్శనంతో మారిపోయారు. వారికి కనిపించిన విగ్రహాలను పాలకులకు చూపించి ఆలయం నిర్మించేశారు. తరువాత ఈ క్షేత్రానికి ఆ సోదరుల పేరుమెదుగా ఒంటిమిట్ట అనే పేరు వచ్చింది.

భద్రాచలం దేవాలయం

ఉదయగిరి ప్రాంత పాలకుడైన కంప రాయలు ఈ గుడిని నిర్మించాడు. తరువాతి విజయనగర చక్రవర్తులు ఆలయాన్ని అభివృద్ధి చేశారు. అంధ్ర హాలీకి వావిలికాలను సుబ్బారావు (1863-1936) ఒంటిమిట్ట రామాలయాన్ని పునరుద్ధరించారు. శ్రీరామ సేవా కుటీరం, రథం, రథశాల నిర్మింపచేశారు. పురావస్తుశాఖావారు ఒంటిమిట్ట ఆలయాన్ని అభిప్రాచీన కట్టడంగా గుర్తించి సంరక్షిస్తున్నారు.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవత కర్త బమ్మేర పోతన ఒంటిమిట్టలోనే ఉండి స్వామివారిని సేవించి భాగవతాన్ని రచించాడు. పదకవితా పితా మహాదు తాళ్లపాక అన్నమయ్య, కాలజ్ఞాన కర్త పోతులూరి వీరబ్రహ్మంద్ర స్వామి, అయ్యలరాజు రామభద్రుడు, ఉప్పగుండూరు వెంకటకవి, వరకవి, ఇమూంబేర్, భవనాసిమాల ఓబన్సు, వావిలికాలను సుబ్బారావు, సాయం వరదాను, విజయరాఘవాచార్యులు వంటి కవివండి తులెందరో అవోఫు రచనా కునుమాలతో ఒంటిమిట్ట రామయ్యను సేవించి తరించారు.

కల్యాణానైటోగ్స్...

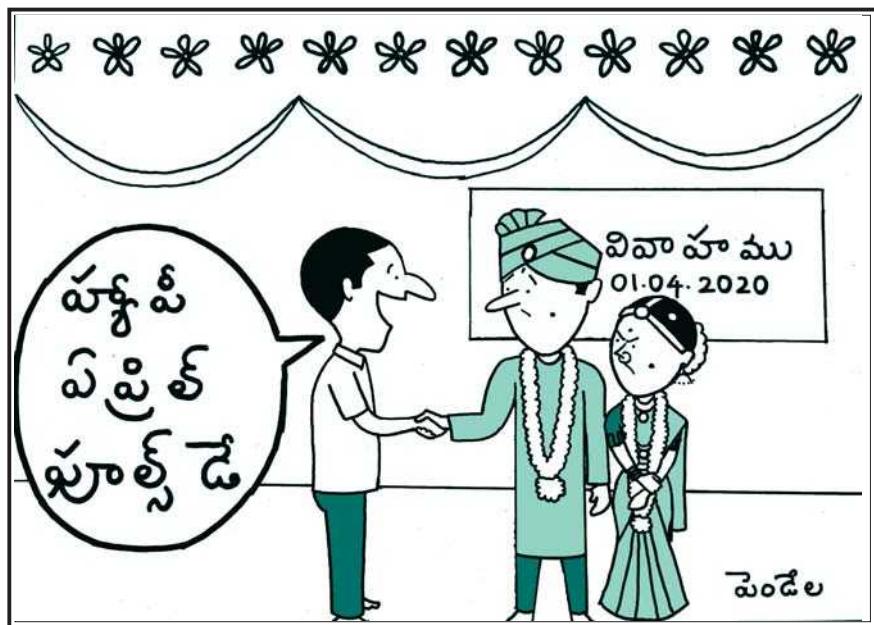
శ్రీరామక్షేత్రాలు అన్నింటా సీతారామ కల్యాణం మిట్టమధ్యాహ్న సమయంలో అభిజిత్త లగ్గంలో చేయడం సంప్రదాయం. అందుకు విరుద్ధంగా ఒంటిమిట్టలో శుక్ల పక్ష చతుర్దశినాటి రాత్రి వండువెన్నెల్లో రామకల్యాణం నిర్వ

హీస్తారు. అలా రాత్రిపూట వెన్నెల్లో స్వామివారి కల్యాణం నిర్వహించడానికి ఆసక్తికరమైన గాఢ ఒకటి ప్రచారంలో ఉంది. చిన్నతనం నుంచి శ్రీరాముడికి చంద్రుడంటే ఆత్మంత ఇష్టం. చిన్నతనంలో ఆకాశంలో చంద్రమామను చూపిస్తే కానీ అన్నం తినేవాడు కాదు. చంద్రమామ అశ్చంగా కావాలని మారాం చేసిన బాలారాముడికి అద్దంలో చంద్రమామను చూపెట్టిన గాఢ అందరికీ తెలిసినదే. అటువంటి శ్రీరాముడి కల్యాణం మధ్యాహ్నం జరిగింది. దీనితోచంద్రుడు శ్రీరామ కల్యాణం చూడలేకపోయాడు. తీవ్రమైన దుఃఖానికి,

బాధకు లోనయ్యాడు. ఈ విషయం శ్రీరాముడికి తెలిసి చంద్రుడిని ఓడార్చి మూడువరాలు ప్రసాదించాడు. ఆ వరాలే మీటంటే, రామభద్రుడు ఆనాటినుంచి శ్రీరామచంద్రుడిగా ప్రసిద్ధుడు కావడం. తరువాతి జన్మలో శ్రీకష్ణునిగా రాత్రిపూట జన్మించడం. కలియు గంలో రాత్రిపూట కల్యాణం చేసుకోవడం. అలా చంద్రుడికిచ్చిన మూడోవరంలో భాగంగా రాత్రి సమయంలో చైత్ర శ్వార్షమికి ముందురోజు చంద్రుడు ఆకాశం నుంచి చూస్తూ పండువెన్నెల కురిపిస్తూ ఉండగా ఒంటిమిట్టలో రామయ్య కల్యాణం జరగుతుంది.

ఉత్సవానికి ముందుగా నిర్వహించే ఎదుర్కొలు నన్నివేశం ఉల్లాసభరితంగా ఉంటుంది. ఆలయం పక్కనే చలువ పందిళ కింద ఏర్పాటు చేసిన వివాహ వేదికపైకి కల్యాణమూర్తులను ఊరేగింపుగా తీసుకు వస్తారు. సర్వాంగ సుందరంగా ముస్తాబైన నీతమ్య, రామయ్య కల్యాణ వేదికపై ఆసీనులవుతారు. ఒకపక్క పండితుల కల్యాణ వ్యాఖ్యానాలు కొనసాగుతుండగా, వేద పండితుల మంత్రోచ్చారణ మధ్య జరిగే వేదుక తన్నయత్వంలో ముంచెత్తుతుంది. వైఖానస ఆగు పద్ధతిలో విష్ణుకేన పూజ, పుణ్యపూ పచనం, సంకల్పం, రక్షాబంధనం, యజ్ఞపేతి ధారణ, ప్రవరలు, కన్యాదానం ఫుట్టులను శాస్త్రోక్తంగా నిర్వహిస్తారు.

హలీ... బాబాయ్ బావున్నారా...నేను.... !

ఇదొక రకం నిర్వంధం. కానీ విశ్వ కల్యాణాన్నీ, శ్రేయస్తున్న దృష్టిలో ఉంచుకుని పొత్తిస్తున్న స్వీయ నిర్వంధం. ఇది క్లైష్ట స్థాయిలో బాధ్యతను విస్మరించి ఇంట్లో కూర్చోవడంగా భావించలేం. అనివార్యం కాబట్టి ఇళ్ళకు పరిమితమై ఉంటున్నాం. అందుకే ఈ వేసులు బాటును ఒక నదవకాశంగా స్వీకరించాలి. నదివ్వియోగం చేసుకోవాలి. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొన్న మన మహా నాయకులు కారాగారంలో ఉన్నప్పుడు ఆ కాలాన్ని అద్భుతంగా వినియోగించుకున్నారు. ప్రధానంగా పుస్తక పరిశుభ్రత వేచించారు. కలం పట్టగలిగిన వారు గొప్ప గొప్ప రచనలు వెలువరించారు. ఇవాళ్ళి ప్రపంచం వేగంతో కూడుకున్నది. ఈ వేగంలో కుటుంబ సంబంధాలు గాయపడుతున్న మాట నిజం. నిజానికి భారతదేశ కుటుంబ వ్యవస్థ, కుటుంబ బాల మధ్య ఉండే బాంధవ్యం కాల పరీక్షకు నిలిచినవి. ఉన్నతమైనవి. విలువలతో కూడినవి. ఆర్థమైనవి. సరిగ్గా ఇదే వ్యవస్థ నేటి ప్రపంచ జీవన విధానంతో కుటుంబమైనది. అవెరికా జీవన విధానం ఇక్కడకు తేపాలన్న కొండరి వ్యర్థ ఆలోచన కూడా ఇందుకు కారణం. ఇలాంటి పాశ్చాత్య భ్రమలు భారతీయతను భంగపరిచేవే కానీ, బాగుచేసేవి మాత్రం కాలేవు. కాబట్టి వీటి నుంచి బయటపడి (ఒక వేళ ఉంటే), కుటుంబ సంబంధాలలో మాధుర్యాన్ని పిల్లలకు చెప్పడానికి మనవారు ఈ కర్మాన్ని వినియోగించుకోవాలి. ఇప్పుడు సాధారణంగా ఏ కుటుంబమైనా చిన్నదే. మేం ఇద్దరం, మాకు ఇద్దరు అనే సూత్రమే కనిపిస్తుంది. ఈ అవసరాన్ని గుర్తిస్తున్నానే, మన కుటుంబ విలువను, చుట్టూకాలను అంచనా వేసుకోండి. నగరాలలో నివసిస్తున్న కుటుంబాలలో పిల్లలకు బంధువులు గురించి అవగాహన ఉండడం లేదు. కొన్ని కుటుంబాలలో నానమ్ము అమ్ముమ్ము, తాతయ్యలతో కూడా గట్టి అనుబంధం ఉండడం లేదు. అలాగే మేన మామలు, మేనత్తులు, పెత్తండ్రులు, విన తండ్రులు, పిన్నులు, పెద్దమ్ములు... ఎన్నో బంధుత్వాలు మనకు ఉన్నాయి. ఈ తీగను ఒక్కసారి కడపడానికి కరోనా కర్మా అవకాశం ఇచ్చిందని హృదయపూర్వకంగా భావించండి. ఈ కాలంలో సెల్ఫోన్ విశ్వంలో ఏ మాల గొంతునైనా వినపచ్చ. మన వాణి వినిపించవచ్చు. కాబట్టి

మొదట సెల్ ఫోన్లు ఉపయోగించి ఆ బంధుత్వాలను పునరుద్ధరించండి! ఒక పక్క ఫోన్ నెంబర్లు సేకరించే పని చేస్తునే, మరొక పక్క బంధువులతో మాట్లాడేందుకు ప్రయత్నం చేయండి. మీరు వారితో మాట్లాడడం ఒకటి. మీ పిల్లలతో మాట్లాడించడం మరొకటి. ఎవరికైనా ఇక్కడ కావలసింది ఆత్మియత. ఎంత దూరపు బంధువునైనా వదులుకోవద్దు. పుభు కార్బూలలోనో, అపుభు కార్బూలలోనో పలకరించుకోవడం కాదు. ఒక రోజు, లేదంటే ఒక పూట గడిపి రైలు ప్రయాణం వలె వీడ్యోట్యు తీసుకోవడం కాదు. ఈ సంప్రదాయానికి స్వస్తి పలికేందుకు ఈ సమయాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. బంధుగణంలోని పయోవ్యాధులునహ పెద్దలు, పిన్నలు అందరితో మాట్లాడడాం. మన పిల్లలతో మాట్లాడిద్దాం. ఇది చాలా ముఖ్యం. ఒక్కసారి మాట్లాడి చూడండి! ప్రాణం లేకొస్తుంది. ఇది నిజం. తండ్రి వైపు చుట్టూలతో పాటు, తల్లి వైపు చుట్టూలను కూడా పలకరించడం మరచిపోవద్దు. అలాగే పాత పరిచయాలను కూడా పునరుద్ధరించే యత్తుం మరీ మంచిదే. వారి కుటుంబాలతో మాట్లాడడాం. మన పిల్లలకీ, వారి పిల్లలకీ మధ్య పరిచయాలు కల్పించాం. బంధుమిత్రులు అంటాం కదా! ఆ ఇద్దరూ సమానమే. ఇప్పటికా సాగిన జీవితంలో మనకు ఎందరో పరిచయమై ఉంటారు. ఒకరి ఫోన్ నెంబరు ఉన్న లేదా సంపాదించినా వీలైనంత మందితో మాట్లాడే అకాశం మనం తెచ్చుకోవచ్చు. చుట్టూల విషయం కూడా అంతే. కొండరు నరదాగా వేసిన కార్బూస్టను బట్టి చుట్టూకాలను అంచనా వేయవద్దు. వాటి

విలువను కొలవవద్దు. కొండరు చుట్టరికాలను దుర్వినియోగం చేసి, స్వార్ధానికి ఉపయోగించుకున్న సందర్భాలు లేవని అనలేం. కానీ అవి తక్కువ. వాటి వర్షాన కూడా అతిశయ్యాక్రితోనే ఉంటుంది. ఈ చిన్న పని వల్ల మీరు ఒక కొత్త కిటీకిని తెలిచిన అనుభూతికి లోనపుతారు. ఇక మీ చిన్నారుల సంగతి చెప్పక్కరలేదు. వారు ఒక కొత్త ప్రపంచమే చూస్తారు. వాళ్ళ ఎన్నో మాట్లాడతారు. ఎన్నిటికో సమాధానం ఇస్తారు. వాళ్ళ చుట్టూ ఎంత పెద్ద ప్రపంచం ఉందో అర్థమవుతుంది. ఎన్ని అభిభుచులు ఉన్నాయో, ఎన్ని అశయాలు ఉన్నాయో, ఎన్ని అకాంక్షలు అలా ఉన్నాయో, ఎంత స్పృజనాత్మక శక్తి ఉన్నదో మన పిల్లల అనుభవానికి వస్తుంది. వారే స్వయంగా మాట్లాడడం వల్ల ఇదంతా సాధ్య మపుతుంది. తామంటే ప్రేమ కరిపించే పెద్ద వాళ్ళు, విన్నలు ఉన్నారని తెలిసే సంతోషంగానే ఉంటుంది. ఎంత తక్కువ ప్రయత్నం జరిగినా మన కుటుంబ వ్యవస్థ, మన సమాజాన్ని బట్టి పాతిక మందినయినా పలకరించే అవకాశం కచ్చితంగా ఉంది. ఇందులో మనకు ఆజన్మ సాన్నిహిత్యం కొనసాగించడానికి ఇష్టపడేవాళ్ళ ఐగురురైనా మిగులతారు. అదే గొప్ప వరం. ★

నోట్ : కరోనా నేపథ్యంలో పరిస్థితులు చక్కబడే వరకు ఆన్‌లైన్ ద్వారానే జాగ్రుత్తిని అందిస్తున్నాం. పొరకులు గమనించి, సహకరించాలని ప్రార్థన. - మేనేజర్

భారత జాగ్రత్త

తెలుసుకుండాం

మనపురం భీల్లా

మహబూబ్‌నగర్ జీల్లాలోని గిరి దుర్గాలలో ఒకటి. ఇది వనపర్తికి సమీపాన ఉన్న భీల్లాఘనపురంలో ఉంది. కాకతీయుల సామంతులు ఈ కోటము నిర్మించారు. ఇది రెండు ఎత్తెన కొండల మీద ఉంటుంది.

ఈందులో రాజమందిరం, మంత్రుల నివాసాలు, సైనికుల స్థావరాలు ఉన్నట్లు చారిత్రక ఆధారాల ద్వారా తెలుస్తోంది. కోటలోకి ప్రవేశించడానికి మూడు ముఖద్వారాలున్నాయి. శత్రువులపై రాడి చేసేందుకు ఈ కోటలో అత్యంత ఎత్తులో ఫిరంగులను ఏర్పాటుచేశారు.

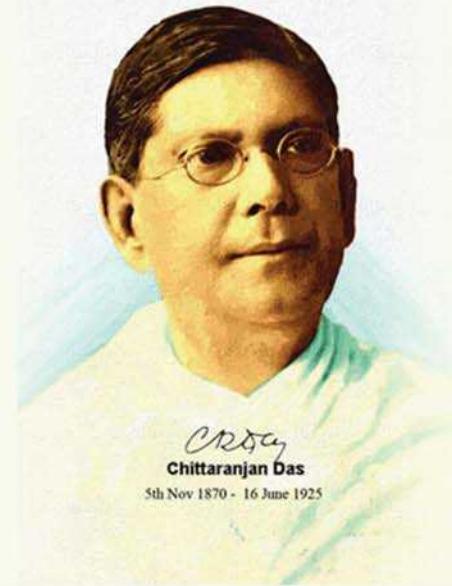
అందులో

ప్రతిజ్ఞ

స్వరాజ్యం కోసం ప్రయత్నాలు
ముమ్మురుంగా సాగుతున్న రోజులాచి. ప్రతి భారతీయుడు 'వందేమాతరం' నినాదాలు చేస్తూ బ్రిటిషర్లను భయానికి గురిచేస్తున్నాడు. స్వదేశాభిమానంతో విదేశీ వస్తు బహిష్కరణ చేస్తున్నారు.
ఈ సందర్భంగా ఒక ప్రముఖ న్యాయవాది తెల్లవాళ్ల న్యాయస్థానాల్లో అడుగు పెట్టనని ప్రతిజ్ఞబునాడు.
దిసెంబర్ 1924లో కాంగ్రెస్ మహాసభలు బెల్లాంలో జరిగాయి.

ఎందరో ప్రముఖులు ఆ సభలలో పాల్గొనటానికి వచ్చారు. ఆ ప్రముఖ న్యాయవాది కూడా వచ్చారు. అందరూ చూస్తుండగా ఇందోర్ మహారాజు కంగారుగా వచ్చి నేరుగా ఆ న్యాయవాది దగ్గరకి వెళ్లాడు. వచ్చిన వారంతా ఆశ్వర్యంగా చూడసాగారు.

'అయ్యా! గొప్ప చిక్కొన్ని' పడింది. నా తరఫున మీరే వాదించాలి. ఈ ఇరవై ఇదు లక్ష్ల రూపాయలుంచండి. కేసు గెలిచిన తరువాత మరో ఇరవై ఇదు లక్ష్ల నమర్చిస్తాను' అని అర్థించాడు ఇందోర్ మహారాజు.

పద్మం

అనువు కానిచోట అభికుల మనరాదు
కొంచెం ముండుట్లు కొదువకాదు
కొండ అధ్యమండు కొంచెమై ఉండడా
విశ్వదాఖరామ వినురవేము!

భావం : ఎంత పెద్ద కొండెనా అర్దంలో చూస్తే చిన్నదిగానే కనిపిస్తుంది. అంతమాత్రాన ఆ కొండ చిన్నదై పోదు కడా! అలాగే మనకు అనుకూలంగా లేనిచోట గొప్పగా ప్రవర్తించటం తగదు. దీనివల్ల మన గొప్పతనం ఏమీ పోదు.

శ్లోకం

శాంతి తుల్మం తపాణినాస్తి
న సంతోషాత్ పరం సుఖం
న తృష్ణాయః పరోవ్యాధి:
న చ ధర్మాదయా సమః

భావం : శాంతము వంటి తపస్సు, సంతోషం కంటే సుఖం; దురాశు మించిన రోగం, దయను పోలిన ధర్మం లోకంలో లేవు.

జతవరచండి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో
ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

భారతీ

పొండ్రీ

దుబాయ్

బినార్

కుషైట్

దర్శమ్

లండన్

రూపాయి (రుపీ)

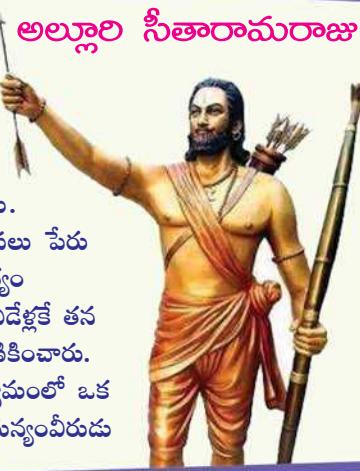
ప్రాంణై-ప్రాంణర

ప్రాంణ-ప్రాంణ : ప్రాంణ-ప్రాంణ

(ఇంగ్లిష్) అంటారు-ప్రాంణ : అంటారు

భారీతీ స్వాతంత్ర్య సమీరయోధులు

భారత స్వాతంత్ర్య చరిత్రలో సీతారామరాజు ఒక మహోజుల శక్తి. ఈయన జాలై 4, 1897న విశాఖ పట్టం జిల్లా పాండంగిలో జన్మించారు. మన్యంవీరుడిగా ప్రసిద్ధి పొందిన సీతారామరాజు అసలు పేరు శీరామరాజు. సాయథ పోరాటం ద్వారానే స్వాతంత్ర్యం సిద్ధిస్తుందని నమ్మి చివరి వరకు పోరాడారు. ఇరవై ఏడేళ్ళకే తన ఆసుచరుతో కలిసి బ్రిటిషు సాప్రాజ్యాన్ని గజగజ పణికించారు. అల్లారి జరిపిన సాయథ పోరాటం స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో ఒక ప్రత్యేక అధ్యాయమని చెప్పాలి. మే 7, 1924న ఆ మన్యంవీరుడు తుదిశ్వాస విడిచారు.

ఆ రోజుల్లో యాభై లక్ష్ము అంటే మామూలు విషయం కాదు. ఇందోర్ రాజు ఒక హత్య కేసులో ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నారు. కేసు వైప్పాయి సమక్కంలో విచారణ జరుగుతుంది. కాబట్టి వాదించే న్యాయవాది బాగా ప్రజ్ఞాశాలి అఱు ఉండాలి. అందుకే ఇందోర్ మహరాజు ఆ న్యాయవాదిని ఎన్నుకున్నాడు.

ఆ స్థానంలో వేరే ఎవరైనా ఉంటే ‘మహాభాగ్వం’ అని కేసు ఒప్పుకునేవారేమో! కానీ ఆ న్యాయవాది సున్నితంగా ‘అయ్యా! నన్ను క్షమించండి. ఆంగ్ర న్యాయస్థానాలలో

అడుగు పెట్టినని ప్రతిష్ట చేశాను. మనదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చాకే నేను మళ్ళీ న్యాయస్థానాల్లోకి అడుగు పెడతాను. ధన ప్రలోభంతో మీ కేసు ఒప్పుకుని ఆత్మవంచన చేసుకోలేను’ అని జవాబిచ్చాడు.

ఆయన మాటలకు నిర్ధారితపోయిన రాజు మరో న్యాయవాదిని ఎన్నుకున్నాడు.

వాదించడానికి అంగీకరించని ఆ న్యాయవాది ఎవరో కాదు, ‘దేశబంధు’గా కీర్తిపొందిన ప్రముఖ స్వాతంత్ర్య సమర యోధులు చిత్తరంజన దాన్.

స్కూల్ నెలెడ్

- టోకో ఏ వేవానికి రాజధాని?
- భారత పార్లమెంట్ ఇలీవల రద్దు చేసిన అధికరణం?
- ఫర్మామెంట్ను కనుగొన్న వాడ్రావెట్?

‘భెడ్ప ఇఱ్లెడ్ప ఇంజినియర్లు క్రెడిషన్ ఐ : అయిట్లుణ్ణి’

మెనముకు మేత

సంతలన్నీ

తిరుగుతాడు.

సమానంగా

పంచుతాడు.

ఇంణి : అయిజ

మంచిమాట

పని చెయ్యాలనుకునే

వాలికి డాలి

దొరుకుతుంది..

చెయ్యుద్దనుకునే వాలికి సాకు దొరుకుతుంది..

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...
అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రే
వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

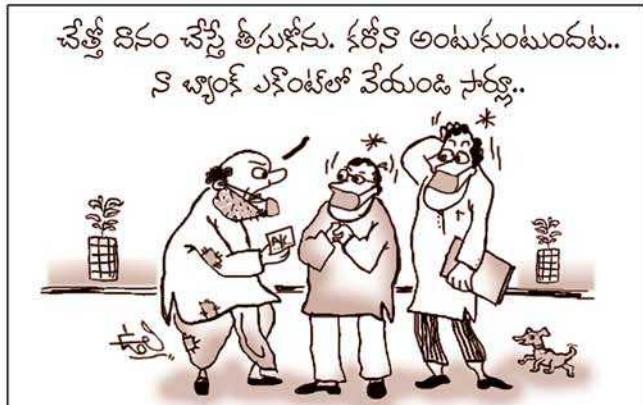
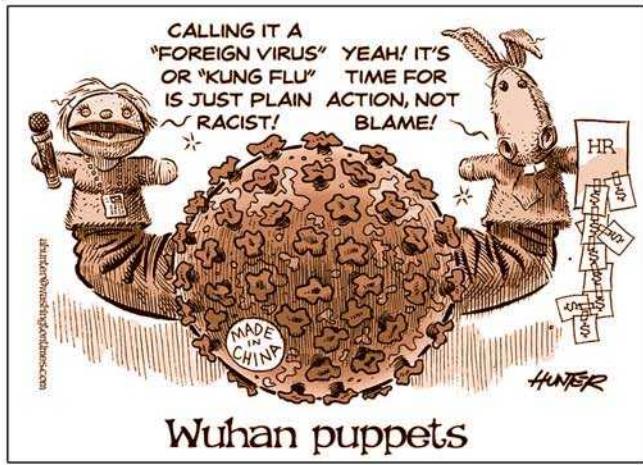
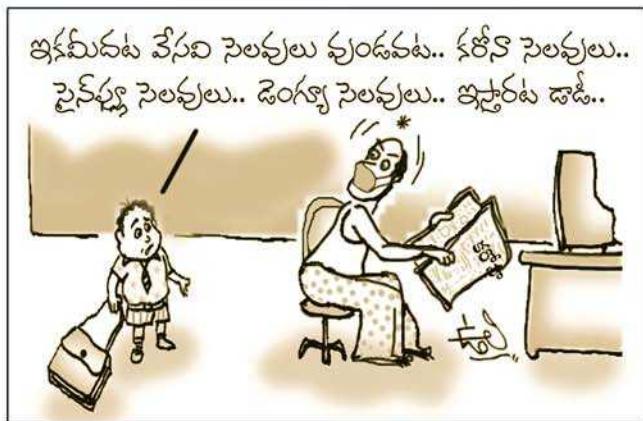
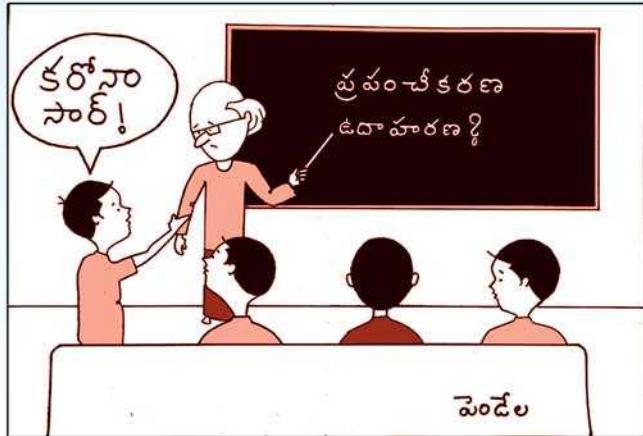

శ్రీరంథి ముఖ్యాయి మాయి శ్రీమతి రంథి లక్ష్మిరంజన్

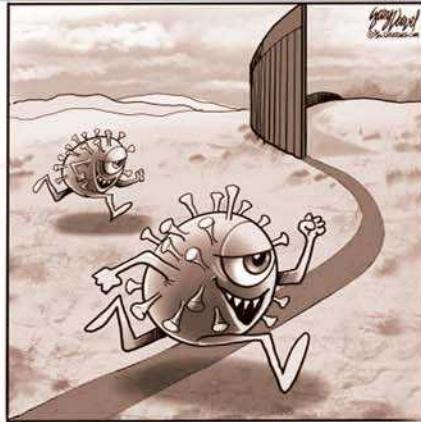

ఇష్టార్డు మీ కోసం
సరకొత్త ప్రోకింగ్లో
సరకొత్త రుచులతో

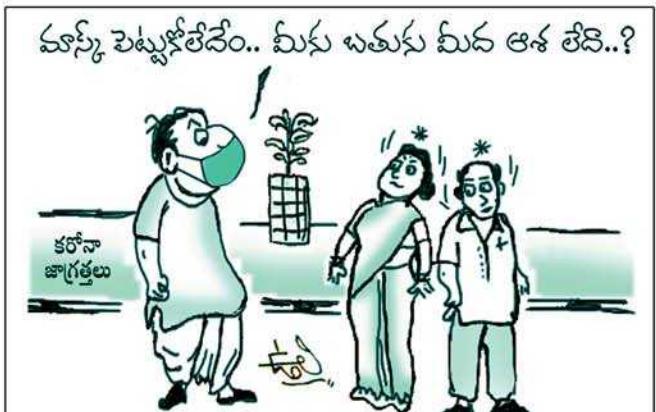
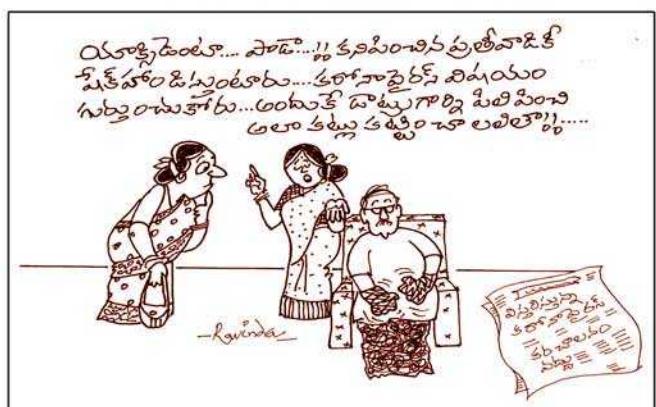
TARA ♦ 9048

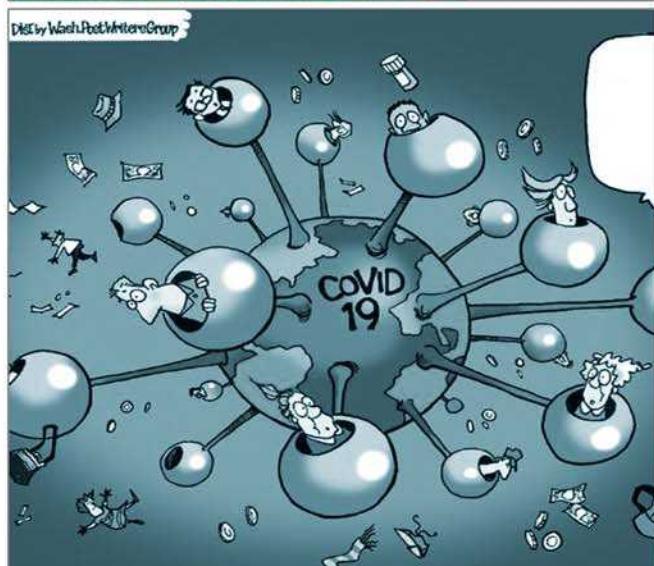
WE MUST TRANSFER
ALL FUNDING FROM
TRUMP'S BORDER
WALL TO COMBAT
THE CORONAVIRUS.

ఈ ఆదివారం తేదీ: 22-3-2020
న స్వచ్ఛందంగా జనతా
కర్మాన్య లో పాల్సిదాం. కర్మనా
ను నీలవరించడిం లో
బాగస్వామ్యాలం అవుదాం.

మాస్క్ పెట్టులేవేం.. మను ఒకున్న మన ఆన లేవి..?

భూరతీయ జీవన

విధానమే మేలు

అప్పుడప్పుడు వచ్చే జనపదోద్యంసం అంటారు ఇది అలాంటిదే. జనపదోద్యంసం అంట చాలామండికి ఒకేసాాల ఒకే విధమైన వ్యాధిలక్షణాలు సంక్రమించడం వల్ల వచ్చే విపత్తు. బీనివల్ల ఎక్కువ మంబి అనారోగ్యం పాలవుతారు. ప్రాణసప్తం కూడా జరగవచ్చు. ఇవి వంద రెండువందల సంవత్సరాలకు ఒకసాాల రకరకాలుగా వస్తుంటాయి. ప్రస్తుతం కరోనా వైరస్‌లో అలాంటి లక్షణాలు కనిపిస్తున్నాయి. పూర్వం మహార్షులు బీన్ని అధర్థం అన్నారు. ప్రపంచంలో అధర్థ కార్బూలు ఎక్కువైతే ఇలాంటివి సంభవిస్తాయి. అధర్థం అంట వ్యక్తిగతమైంచి కాదు. సామాజిక తప్పులుగా పరిగణించాలి. ప్రకృతికి వ్యతిరేకంగా పంచభూతాల దుర్వానియోగానికి పాట్పడడం మంచిచి కాదనే సందేశం ఈ వైరస్ మనకు ఇస్తున్న సందేశం.

ఆయుర్మేద జ్ఞానం చాలా విస్తరమైంది. బీన్ని మన పూర్వీకులు మన నిత్యజీవన శైలిగా మార్చారు. ఆయుర్వేదంలో ఉపయోగించే పదార్థాలన్నీ స్వాఖానికాలు. ప్రకృతి సహజాలు. ఉదాహరణకు మన వంటగదిలో ఉపయోగించే వాము, జీలకర్ర, దాల్చినచెక్క వంటివన్నీ ఆయుర్వేదంలో బైవ్ధాలే. అలాక్షాకుండా వంటింటి దినసులుగా ఉపయోగిస్తే అప్పుడవి రోజువారీగా ఉపయోగించే పదార్థాలే. మనిషి తన ఆహార అలవాట్లతో ఆయుష్మను పెంచవచ్చు. హరించనూవచ్చు. ఆహార అలవాట్లు, ఆచరణ విధానాలే జీవితకాలాన్ని నిర్ణయించే కొలమానాలువు తున్నాయని ఆయుర్వేదం చే బుతోంది.

వ్యక్తిగత శుభ్రత, సామాజిక స్వచ్ఛత ఈ సమయంలో ఆత్మవసరం. ఏం చేస్తే ఆరోగ్యం చెడుతుందో, ఏం చేస్తే బాగుపడుతుందో తెలిస్తే దానికి తగ్గట్టుగా జాగ్రత్తవద్దడానికి వీలవు తుంది. ముందు జాగ్రత్తలు లేకపోవడం వల్ల అత్యధికంగా ప్రజలు రోగాల పాలవుతున్నారు. ఆయుర్వేదం ‘ఫార రసాయనం’ గురించి చెబుతోంది. ఇది ప్రవర్తనను శాసిస్తోంది. అంట శరీరంలో వ్యాధి నిరోధక శక్తిని పెంచుకోవాలి. వ్యక్తిగత దినచర్య, రుతుచర్యను స్కర్మపర్చుతిలో నిర్వహించు కోవాలి. ఫలితంగా మనిషి రోగాల బారీనవడరు. దీన్నే స్వస్థవ్యతం అంటారు. మొదటి నుండి జీవన చర్యను క్రమ వర్ధితిలో నిర్వహించు కొంటున్న వారు వ్యాధి తీవ్రతను తట్టుకోగలరు. శారీరకంగా దుర్ఘాలంగా ఉన్న వారికి వ్యాధులు

భారీనవడరు. దీన్నే స్వస్థవ్యతం అంటారు. మొదటి నుండి జీవన చర్యను క్రమ వర్ధితిలో నిర్వహించు కొంటున్న వారు వ్యాధి తీవ్రతను తట్టుకోగలరు. శారీరకంగా దుర్ఘాలంగా ఉన్న వారికి వ్యాధులు

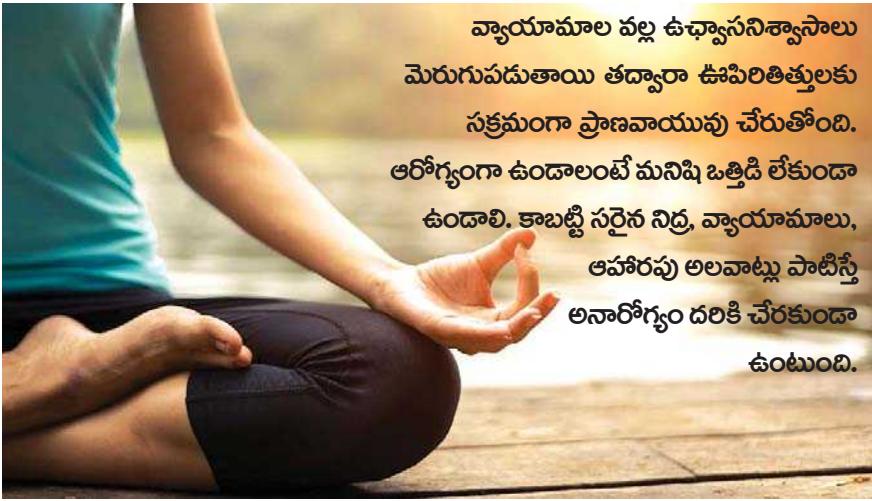

డా॥ జి. కె. వెంకటేస్వరాం

త్వరగా సంక్రమించే అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఇటీవల కాలంలో చాలామంది వాట్స్ట్స్, ఫెన్సబుక్లకు అలవాటుపడి ఫోన్ లకు అతక్కుష్టాలున్నారు. ఇలాంటి ఎలక్ట్రానిక్ వస్తువులు వినియోగించడం మూలంగా మనిషి శారీరకంగా బలహీనులవు తున్నట్లు అధ్యయనలు వెల్లడిస్తున్నాయి. కనుక వీళికి దూరంగా ఉండడం అన్ని విధాల మేలు చేస్తోంది.

కరోనా లాంటి వ్యాధులు ముదరకుండా ముందున్న జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం మంచిది. భోజనం ఇతర ఆహారపదార్థాలు తీసుకునే ముందు పరిశుభ్రత పాటించాలి. సమయానికి నిద్రపోవాలి. నగరాల్లో పట్టణాల్లో అర్రదాత్రి వరకు మేల్కొన్ని ఉదయం త్వరగా లేవకుండా పడుకుంటున్నారు. ఈ అలవాట్లు మనిషి జీవనశైలిపై ఎంతో ప్రభావం చూపుతున్నాయి. సూర్యోదయం కంటే గంట ముందే మేలోవడం అన్ని విధాల మంచిది. అలాగే శరీరానికి సూర్యోదశ్మీ తాకాలి. ఆయుర్వేదం ఆకలి అయితే గానీ భుజించరాదని చెబుతోంది. అది సాత్మీకంగా ఉండే పొషికాహారం మాత్రమే తీసుకోవాలి. మితంగా స్నేకరించే ఆహారం ఎంతో హితకారిణి అవతోంది. ఆరోగ్యం పెంపాండ దానికి ప్రతిరోజు తప్పనిసరిగా వ్యాయామం చేయాలి. వ్యాయామాల వల్ల ఉచ్చాసునిశ్చాసులు

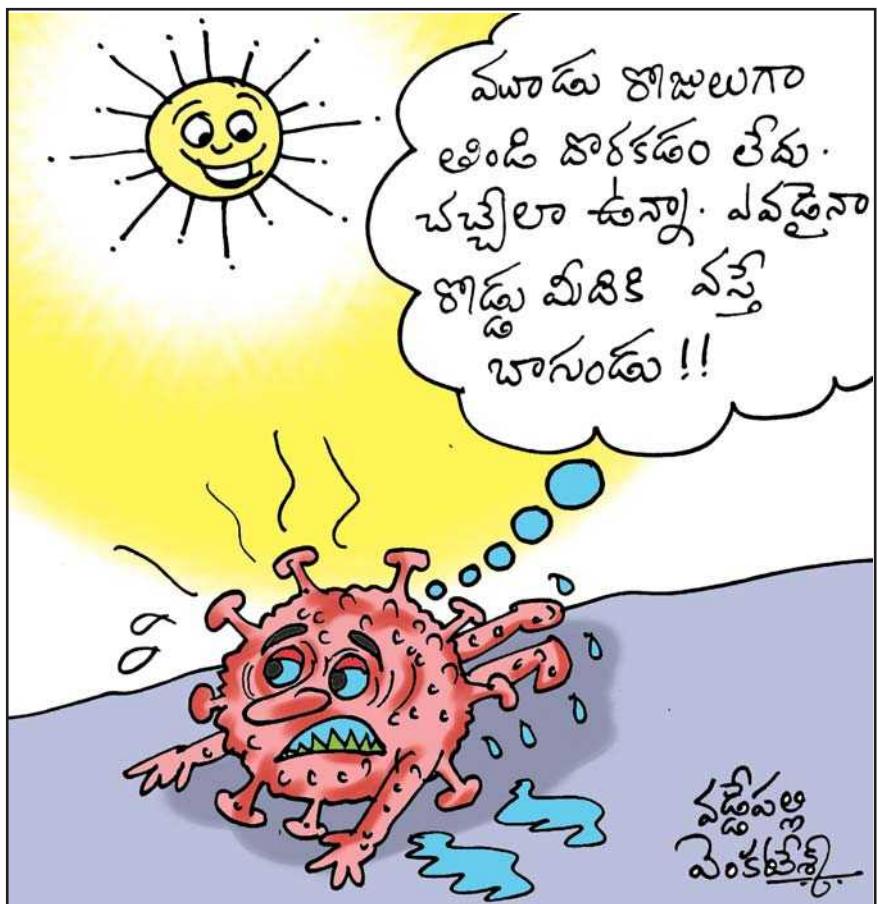
వ్యాయామాల వల్ల ఉచ్ఛవసనివ్యాసాలు
 మెరుగుపడుతాయి తద్వారా ఊపిరితిత్తులకు
 సక్రమంగా ప్రాణవాయువు చేరుతోంది.
 అరోగ్యంగా ఉండాలంటే మనిషి ఒత్తిడి లేకుండా
 ఉండాలి. కాబట్టి సరైన నిద్ర, వ్యాయామాలు,
 అపోరపు అలవాట్లు పాటిస్తే
 అనారోగ్యం దలికి చేరకుండా
 ఉంటుంది.

మెరుగుపడుతాయి. తద్వారా ఊపిరితిత్తులకు సక్రమంగా ప్రాణవాయువు చేరుతోంది. అరోగ్యంగా ఉండాలంటే మనిషి ఒత్తిడి లేకుండా ఉండాలి. కాబట్టి సరైన నిద్ర, వ్యాయామాలు, అపోరపు అలవాట్లు పాటిస్తే అనారోగ్యం దలికి చేరకుండా ఉంటుంది. మొలకెత్తిన తృణధాన్యాలు అపోరంలో భాగంగా చేసుకోవాలి. వీటి నుంచి ప్రాణీస్తు, ఇతర పోషకాలు సమృద్ధిగా లభిస్తాయి. తరుచూ వీటిని ఉపాహారంగా (బ్రైక్షఫాస్ట్) తీసుకోవడం వల్ల ఎంతో మేలు చేస్తాయి. మొలకెత్తిన గింజల్లో ప్రాణీస్తుతోపాటు లవణాలు, విటమిన్లు ఎక్కువ మొత్తంలో లభిస్తాయి. పైగా వీటిని జీర్ణించుకోవడంలో శరీరానికి ఎక్కువ శక్తి కూడా ఖర్చు కాదు.

మూలకారణం తెలిస్తే వ్యాధి నగం నయమెనట్టే. వ్యాధినిరోధకశక్తి పెంచడంతో కొంత, జీవనకైలి మార్పులతో ఇంకాంత, నియంత్రిత చికిత్సతో మరికాంత, ఇలా ఆయుర్వేద చికిత్స ద్వారా ప్రాణాంతక వ్యాధులను సైతం తరిమికొట్టవచ్చు. అయితే ఆయుర్వేదంలో శరీర తత్త్వాన్ని బట్టి ఔషధాలు ఉంటాయి. నలుగురిలో ఒకేరకమైన వ్యాధి ఉన్నపుటికి అందరికి ఒకేరకమైన మందులను సూచించరు. పూర్వకాలంలో ఒకరి నుంచి మరొకరికి సంక్రమించే వ్యాధులను సంక్రమించి వ్యాధులు అంటారు. వీటి బారిన పడినవారికి వేపాకు, పసుపు సర్పరోగ నివారిణిగా పని చేస్తోంది. ఎందుకంటే ఇచ్చి రోగాన్ని త్వరగా నిర్మాచిస్తాయి. వేపాకుచూడం అందరికి సరిపడకపోవచ్చు. కానీ పసుపును విరివిగా వాడవచ్చు. అట్లాగే తులసి మొక్కలు కూడా

సూచించాలన్నది ఆయుర్వేద నియమం. నేడు విపరీతమైన జీవనకైలి, ప్రకృతి విద్యంనం కారణంగా అనేక వ్యాధులు ప్రబలుతున్నాయి. వీటికి ఆధునిక వైద్యులు మందులు సూచించ లేని పరిస్థితి నెలకొని ఉంది. అయితే అదృష్టం కొద్ది భారతీయులు అవలంభించే విధానాలే అందరికి మార్గదర్శనం అవుతున్నాయి. నిన్నటి పరకు మనవి మూడుసమ్మాలని కొట్టిపారేశారు. కానీ అవే వాస్తువాలని, మానవ జీవన విధానానికి మూలకారకాలని గుర్తిస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో కరోనా మహామార్గి వలన అనేక మార్పులు సంభవిస్తాయి. అరోగ్యంపట్ల శ్రద్ధ పెరగుతుంది. తినే ఆపరంలో శాకాహారమే మేలు అని భావిస్తారు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రజలు యోగ, నమస్కారం గౌప్యతనం చూశారు. రాబోవు రోజుల్లో భారతీయుల అన్ని అంశాలను అవలంభిస్తారు. ఈ పరిణామాలు మన దేశాన్ని విశ్వగురువు స్థానంలో నిలబెట్టిందుకు దోహదం చేస్తున్నాయని అనడంలో సందేహమే లేదు.

వ్యాసకర్త : ప్రమభ ఆయుర్వేద వైద్యనిపణులు

ప్రపంచమంతా కోవిడ్ -19 వల్ల

అతలాకుతలమన్సుతోంది. మార్చి 11న 110 దేశాల్లో లక్ష్మి 18వేల మంచి కరోనా బాలన పడ్డారని తేలడంతో దానిని మహామార్కులగా ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ప్రకటించింది. ప్రపంచ వ్యవస్తాగా సరఫరా వ్యవస్తను చిన్నాళిస్సుం చేయడమేకాక కోవిడ్-19 వైశ్విక వ్యవస్తలో లోపాలను కూడా బయలపెట్టింది. స్టోక్ మార్కెట్ల భారీ వశనం ప్రపంచాన్ని కుబిఫేసింది. నేపా రంగం, పర్మాటిక రంగం, ఫాఫిల్ ట పరిత్రమ, విమాన రంగం భారీ నష్టోలను చవిచూశాయి. బలమైన ఆర్కిట వ్యవస్తలు ఈ నష్టోన్ని కొంతపరచు తట్టుకోగలిగినా, పర్మాటిక రంగంపై ఆధారపడిన చిన్న వ్యవస్తలు బాగా బలపేసాన వడ్డాయి.

వైశ్వికరణ,

సరళీకృత విధానాలకు దేశాలు అలవాటుపడుతున్న సమయంలో ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్తలు పూర్ణాత్మగా పెద్ద కుదురుకు లోనయ్యాయి. ‘అమెరికా ప్రయోజనాలకే ప్రాధాన్యత’ అనే విధానం, ‘బ్రెక్సిట్లు దేశాలు కొత్తగా అనుసరిస్తున్న స్నేహ్య ప్రయోజనాలకు పెద్దపీట’ అనే ధోరణికి ఉదాహరణగా నిలుస్తున్నాయి. దీని మూలంగా, ఇలాంటి మహమ్మర్ లను ఎదురొస్తున్నానికి అవసరమయ్యే, వైశ్విక నాయకత్వం కరువుతోంది.

చైన్తో 3400 కి.మీ.ల సరిహద్దు కలిగి, ప్రపంచంలోనే అత్యధిక జనాభా కలిగిన రెండవ దేశమైన భారత్తకు ఈ వైరన్ వ్యాపికి మాటలైన చైనా వల్ల పెను ప్రమాదమే ఎదురయ్యాంది. ఈ ప్రాంతంలో కోవిడ్-19 వ్యాప్తిని అరికట్టేందుకు ఉమ్మడి వ్యాప్తోన్ని రూపొందించడానికి ప్రధాని మోదీ చౌరవ చూపారు. సంకట, సంక్షేప పరిస్థితిలోనే నిజమైన నాయకత్వ లక్షణాలు బయటకు వస్తాయి. చైనా మాదిరిగా సమస్యలకు ఇతరులను బాధ్యలను చేయ కుండా వాటి పరిప్పారానికి నిర్మాణాత్మక పాత్ర పోషించడానికి భారత్ మందుకు వచ్చింది.

ప్రస్తుత ఛాధ్మ హాన్ (ఇది లండన్లోని ప్రభుత్వమయ్యాయి) సంస్థ. అంతర్జాతీయ విషయాలపై విశ్లేషణలు చేస్తుంది.) ఆధ్యక్షుడు, ‘బ్రిక్స్ పదాన్ని సృష్టించిన జీవ్ ఓ నీల్ కరోన వైరన్నను

కలసికట్టుగా తరిమికోడదాం!

ఎదురొక్కునడంలో భారత ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాన్ని మిమర్సున్న వ్యాఖ్యలు చేశారు. ఆయన ఇలా అన్నారు - ‘భగవంతుడి దయవలన ఈ సమస్య భారత్ వంటి దేశాల్లో పుట్టలేదు. ఎందుకంటే ఇలాంటి సమస్యను చైనా ప్రభుత్వం ఎదురొస్తునంత సమర్థవంతంగా భారత ప్రభుత్వం ఎదురొస్తి ఉండేది కాదు. అదే చైనా సమూహా గొప్పదనం. అలాగే ప్రైజెల్లో ఇది మొదలైనా సష్టం తీవ్రంగా ఉండేది.’ భారత ప్రభుత్వంపట్ల ఒనీల్ వ్యాఖ్యలను సామాజిక మాధ్యమంలో అనేకమంది తీవ్రంగా ఖండించారు. అంటు వ్యాధులను అరికట్టడంలో భారత ప్రజారోగ్య సేవల విభాగం చాలా సమర్థవంతంగా పనిచేస్తుందని (ఇటీవల కేరళలో నెఫా వైరన్ వ్యాప్తిని అరికట్టరు) ఇనుప తెరల పెనుక వ్యవహారం చేసే చైనా మాదిరిగా కాకుండా భారత్ బాహోటంగా, బహిరంగంగా తాము తీసుకునే చర్చలను తెలియజేస్తుండంటూ చురకలు వేశారు. భారత్లో మొదటి కరోనా మరణం సంభవించిన వెంటనే భారత వ్యతిరేక పత్రికలు కూడా ఓనీల్ వంటి ప్రతికూల వ్యాఖ్యలే చేశాయి. ఈ నేపథ్యంలో ప్రధాని మోదీ సార్క్ దేశాల ముందు తన ప్రతిపాదన ఉంచారు.

ఇప్పటివరకు అంతర్జాతీయ స్టోయిలో చక్కం తిప్పిన దేశాలు కొన్ని క్రమంగా వెనక్కి

తగ్గుతూ దేశీయ వ్యవహారాలకే ప్రాధాన్యమివ్వాలనుకుంటున్నప్పుడు మోదీ మాత్రం విపత్తును అధిగమించడానికి ప్రాంతీయ భాగస్వాముల సహకారం తీసుకోవాలని భావించి సార్క్ వేదికను ఎంచుకున్నారు. మోదీ చూచిన చూరవో సార్క్కు కొత్తగా జపసత్యాలు వస్తాయని వ్యాహకర్తలు, విశ్లేషకులు భావించిని భారత ప్రధాని మాత్రం మహమ్మర్ ని ‘మూకుమ్మడిగా’ ఎదురుస్తే దృష్టితోనే ముందుకు వెళ్లారు. ప్రపంచ జనాభాలో ఐదింట ఒక వంతు ప్రజానీకం కలిగిన డిస్ట్రిబ్యూషనీయాలో అంటువ్యాధులు ప్రటిలే ప్రమాదం ఎక్కువ. ప్రపంచబ్యాంక్, ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ కలిగి అత్యపసర పరిస్థితులను ఎదురొక్కునడంలో ప్రపంచదేశాల సంస్థిత గురించి తయారుచేసిన నివేదిక మహమ్మర్ వ్యాపిస్తే డిస్ట్రిబ్యూషనీయా దేశాలు 53 బిలియన్ దారల్డ మేరకు ఆర్థికంగా కూడా సష్టపోతాయని పేర్కొంది. ఇక చిన్న దేశాలు మరింత నంక్షేభానికి గురవుతాయి. అందుకునే విభేదాలను వక్కన పెట్టి మహమ్మర్ ని ఎదురుస్తేనేడుకు కలిగికట్టుగా వనిచేయాలంటూ భారత్ పిలుపునిచ్చింది.

భారత్ ప్రతిపాదనను ఆప్సునిస్థాన్, బంగాదేశ్, భూటాన్, మాల్దివులు, నేపాల్, శ్రీలంకలు వెంటనే స్వాగతించాయి. అటుజటు ఊగిసలాడిన పాకిస్తాన్ చివరికి మార్చి 15నాటి

వీడియో కాన్ఫరెన్స్‌లో పాల్గొనాలని నిర్ణయించు కుంది. ఆ దేశం మినహాయిస్టే మిగిలిన అన్ని దేశాల అధినేతలు ఈ నమావేశంలో పాల్గొన్నారు. పాకిస్తాన్ ప్రధాని ప్రత్యేక సలహాదారు జాఫర్ మీర్జా ఆ దేశ ప్రతినిధిగా పాల్గొన్నారు.

వైరస్ వ్యాపిని ముందుగా కనిపెట్టిన పోయిన యూరప్ దేశాలు, ఇతర అభివృద్ధి చెందిన దేశాల పూదిగా కాకుండా దక్కిణాసియా దేశాలు ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకున్నాయి. ‘సంసిద్ధం కండి, ఆందోళన వద్దు’ అన్న సూత్రాన్ని బాగా ప్రచారం చేసిన ప్రధాని మోదీ ప్రజలను, ముఖ్యంగా వ్యాధుల బారినవడే అవకాశం ఉన్నవారిని, రక్షించడానికి, వారిలో అవగాహన పెంచడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని సార్క్ సభ్య దేశాలను కోరారు. విమానాశ్రయాల్లో థర్మల్ పరీక్ష, వైరస్ సోకిన వారితో ఉన్నవారిని గుర్తించి, ఆచాకీ తీయడం, వైరస్ సోకిన వారిని ప్రత్యేక కేంద్రాలకు తరలించడం, ప్రత్యేక వైద్యం అందించడం, 60 పరీక్ష కేంద్రాల ఏర్పాటు, వైరస్ వ్యాపించిన దేశాల నుంచి 1400 మంది భారతీయులను (వీరిలో 9 మంది మార్టీవ్ వానులు, 23 మంది బింగ్లు దేశీయులు ఉన్నారు) స్వదేశానికి తీసుకురావడం, సంచార పరీక్ష కేంద్రాల ఏర్పాటు వంటి చర్యలను ఆయన వివరించారు. అలాగే వైరస్ వ్యాపి వుండంగా జిరిగే ఆర్థిక నష్టాన్ని పూరించేందుకు ఒక అత్యవసర నిధిని ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదించిన భారత్ తన వంతుగా 10 మిలియన్ డాలర్లను విడుదల చేసింది.

నిపుణులైన వైద్యులతో కూడిన అత్యవసర ప్రతినిందన బ్యండాలు, వైద్య పరీక్షల పరికరాలు మొదలైనవి అందిస్తామని భారత్ హామీ ఇచ్చింది. అత్యవసర బ్యండాలకు అన్లైన్లో శిక్ష ఇవ్వడానికి కూడా ముందుకు వచ్చింది. అలాగే వైరస్ సోకిన వారిని గుర్తించడానికి ఉపయోగపడే సాఫ్ట్‌వేర్సు ఇవ్వడానికి అంగీకరించింది.

ఇటీవల కాలంలో భారత్ తీసుకున్న రాజకీయ నిర్ణయాలు ఈ ప్రాంతంలో ప్రకంపనలు సృష్టించాయి. నేపాల్ విధానపరంగా వైనాకు దగ్గర కావడంతో పొరుగు దేశాలకు ప్రాధాన్యమనే భారత్ విధానం ముందుకు సాగలేదు. పాకిస్తాన్కు భారత్ పట్ల జన్మజూత

వైరం అందరికి తెలిసినదే అయినప్పటికీ, సిఎవీ అమలు తరువాత పొరుగున ఉన్న ఇతర ముస్లిం దేశాలతో కూడా భారత్ సంబంధాలు ప్రభావితం అయ్యాయి. బంగాదేస్, ఆఫ్సీనిస్తాన్ లలో చెదురుమదురుగా జరిగిన భారత వ్యతిరేక, సిఎవీ వ్యతిరేక ప్రదుర్నాలు పరస్వర నంబంధాలలో కొంత ఇబ్బందిని కలిగించాయి. ఈ పరిణామాలన్నింటిని పక్కనపెట్టి పొరుగు దేశాల సహకారాన్ని భారత్ కోరింది. వైరస్ వ్యాపిని అరికట్టడానికి వైద్య సిభ్యందికి అన్లైన్ ద్వారా శిక్ష అందించేందుకు భారత్ ముందుకు రావడాన్ని ఆఫ్సీనిస్తాన్ స్వోగతించింది. ఎందుకంటే ఆ దేశానికి కరోనాతో అతలాకుతలం అవుతున్న ఇరాన్తో సరిపడ్డ ఉంది. భారత్ తీసుకున్న ఈ చౌరప కారణంగా పొరుగు దేశాలతో ఏర్పడిన కొడ్డిపాటి అవిశాసం, అనంత్ప్రాప్తి తొలగిపోయాయి. అన్నీ దేశాల ఆరోగ్య శాఖలు సమన్వయంతో, పరస్వర సహకారంతో పని చేయడానికి సిద్ధమయ్యాయి.

కరోన వ్యాపి మూలంగా ఎదురుయ్యే ఆర్థిక ఇబ్బందులను తగ్గించేందుకు సార్క్ దేశాల ఉమ్మడి ప్రయత్నం, ప్రణాలైక విషయంలో మోదీ చూపిన ముందుచూపును అన్నీ దేశాలు అభినందించాయి. ఈ ప్రాంతంలో పెద్దన్నగా భారత్ బాధ్యతాయుతంగా వ్యవహారిస్తే, ఆ వీడియో నమావేశాన్ని కూడా రాజకీయ ప్రచారానికి వాడుకునేందుకు ప్రయత్నించిన పాకిస్తాన్ ప్రస్తుతం ‘కొరకరాని కొయ్యు’గా మరోసారి పేరు పోందింది. ఒక ప్రభుత్వ నలహేదారును దేశాధినేతల నమేవేశానికి పంపడం ద్వారా సార్క్ ను అవమానించడమేకాక పాకిస్తాన్ తన నీచ బుద్ధిని మరోసారి బయట పెట్టుకుంది. చైనావట్ల సుహృదావాన్ని, స్నేహాన్ని చాటుకునేందుకు తమ పొరులను కరోనా వ్యాపించిన పూహోన్ ప్రాంతం నుంచి తరలించడానికి నిరాకరించింది పాకిస్తాన్. ఆ విధంగా తాను చైనా తొత్తున్ని మరోసారి నిరూపించుకుంది. అంతేకాదు కరోనా వ్యాపిసి అరికట్టడానికి సార్క్ దేశాల ఉమ్మడి వ్యాహప అమలును చైనా పర్యవేస్తించాలంటూ ఉచిత సలహేలు కూడా ఇచ్చింది.

కోవిడ్ 19 ను ఎదుర్కొనడంలో ఏమాత్రం చిత్తశుద్ధి లేని పాకిస్తాన్ ఆ నమావేశానికి తమ సలహేదారును పంపడమేకాక అక్కడ కశీర్

అంతాన్ని ప్రస్తుతించింది. ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్న పాకిస్తాన్ ప్రతినిధి మీర్జాపై 20 మిలియన్ మాన్యలు దొంగచాటుగా వేరే దేశాలకు తరలించారనే ఆరోపణలపై ఆ దేశంలో విచారణ సాగుతోంది. సార్క్ దేశాలన్నీ మోదీ ప్రయత్నాన్ని ప్రశంసించి, అభినందిస్తే పాకిస్తాన్ ప్రతినిధి మాత్రం అలాంటిదేమీ చేయకుండా కేవలం త్వరగా కోలుకోవాలంటూ నేపాల్ ప్రధానికి శుభాకాంక్షలు తెలిపాడు. నేపాల్ ప్రధాని కె.పి. ఓలి ఇటీవల శస్త్ర చికిత్స చేయించుకున్నారు. ఇస్లామాబాద్లో జరిగిన సార్క్ సమావేశాలను బహిష్మరించిన భారత్ ఆ సంస్కును నిర్వీర్యం చేసిందంటూ గతంలో పాకిస్తాన్ ఆరోపించింది. అంఱతే ఈ ఆరోపణలు తప్పని భారత్ నిరూపించింది. సార్క్ దేశాలన్నీ తమ దగ్గర కరోన గురించి యదార్థ పరిస్థితిని వివరిస్తే పాకిస్తాన్ మాత్రం ఏ విపరాలు బయటపెట్టలేదు. కానీ 24 గంటలలోనే పాకిస్తాన్లో కరోన బాధితుల నంఖ్య ఒక్కసారిగా పెరిగిపోయి 183కు చేరింది. ఇది భారత్ కంబే ఎక్కువ. ఆ విధంగా పాకిస్తాన్ దక్కిణాసియా ప్రాంతంలో కరోనా కేంద్రంగా మారింది. ఇలా వైరస్ వ్యాపిని నిర్దక్షం చేస్తున్న పాకిస్తాన్ చివరికి ‘దక్కిణాసియాలో రోగగ్రస్త దేశం’గా మారింది. వీడియో ప్రమాదం ఉంది.

మోదీ కృషిని ప్రశంసించిన ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని స్టోర్ వొరిసన్, ఇలాగే జి-20 దేశాధినేతల సమావేశం ఏర్పాటు చేసిందుకు చౌరప తీసుకుంటానని ప్రకటించారు. అలాగే ప్రాన్ ప్రధాని ఎమాన్యుల్ మొర్కాన్ కూడా జి-7 దేశాధినేతల సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తామని ముందుకు వచ్చారు.

విధంగా దేశాలకు సహాయం అందించడంలో కూడా భారత్ ఎప్పుడూ ముందుంటుంది. మార్చి 12న వరదలతో అతలాకుతలమైన వెడగాప్పకు 600 టన్నుల బియ్యాన్ని తీసుకుని ఐవెన్వెన్ శార్క్లార్ అనే నోక వెళ్లింది. అలాగే మందుల ఎగుమతిపై నిప్పించి ఉన్న చైనా, ఇజ్రాయెల్ కు మందుల పంపింది. మార్టీవులకు 5.5 టన్నుల మందులతో పాటు 14మంది సభ్యులన్న వైద్య బ్యండాన్ని కూడా పంపింది. ఇది భారత్ అనుసరించే స్నేహ వ్యాపక దౌత్య విధానానికి ఉచాహారణ. ★

అనాదిగా మానవుడు మాంసాహారం తింటూ వస్తున్నాడు. నాగరికత అభివృద్ధి చెందని సమయంలో ఆహారం అంటే 'జంతువుల మాంసమే' అనే నానుడి ఉండేది. ఆదిమానవుడు క్రూరమ్మగాలను వేటాడి చంపి తన జీవనం సాగించాడని చరిత్ర పుస్తకాల్లో కూడా మనం చదువుకున్నాం. మధ్యయుగం నాటికి ఆహారం అంటే కేవలం జంతువుల మాంసం కాదు, అడవిలో దొరికే అక్కలు, అలములు, దుంపలు, జతరత్నాముక్కలు అని మానవుడు తెలుపుకున్నాడు. ఇక ఆ తర్వాత కాలంలో మాంసం తినడం తగించి శాఖాహోరాన్ని ఉత్పత్తి చేసే వ్యవసాయం చేయడం ఆరంభించాడు. పశువుల పెంపకం, పశుపోషణ అలవాటు చేసుకున్నాడు. అయితే నేటి ఆధునిక యుగం సహజమ్మాన్ని మరిచిపోయింది. జిహ్వ చాపల్యాన్ని నియంత్రించుకోలేక వికృత ఆహారపు అలవాటు పెంపకం ప్రజలు అనేక ప్రాణాంతక రోగాల బారినపడి మృత్యువాత పడుతు న్నారు.

జంతువులను మచ్చిక చేసుకోవడం మనిషికి ప్రాచీన కాలం నుంచే అలవాటు. ఇది

కేవలం మనిషికి మాత్రమే సాధ్యం.

జీవనోపాధికి పశువుల పెంపకం,

వందులు, గూర్చెలు, మేకల పెంపకం, కుక్కలు, ఒంతెలు, కోళ్ళ పెంపకం వంటి వాటిని కొన్ని తరాలుగా మానవ జాతి వృత్తులుగా కొనసాగిస్తునే ఉన్నది. ఎప్పుడయితే జంతువుల పెంపకం వృత్తిలాగా మారిందో, క్రమంగా అది పారిక్రామికికరణ, వాణిజ్యానికి దారితీసింది. ఇందులో భాగంగా పోలీతత్వం పెరిగి మాంసం ఎగుమతులు, దిగుమతులు ప్రపంచ దేశాల్లో పెరుగుతూ వచ్చాయి. దీని కారణంగా మాంసాన్ని ప్రాసెన్ చేయడం, నిల్వ చేయడం ప్రారంభమయింది. దీంతో అనేక రకాల కొత్త కొత్త వ్యాధులు పుట్టుకొస్తున్నాయి. సెంటర్ ఫర్ డిసీన్ కంట్రోల్ అండ్ ప్రివెస్సన్, యు.ఎన్.ఎ. నివేదిక మనిషికి వచ్చే వ్యాధులలో 45 శాతం జంతువుల నుండి వచ్చేవే అని తేల్చి చెప్పింది. వాటిలో రేబిన్, ఆంత్రాన్, ప్లేగు, మెదడువాపు, నిఫా వైరస్, బ్రైన్‌లోస్సిన్, క్షయ వ్యాధి, పౌర్పిన్ బి వైరస్ మొదలగునవి ప్రాణాంతకమైనవి. ప్రస్తుతం మానవాళిని వణికిస్తున్న కొవిడ్ -19 (SARS-COV-2

వైరస్) లేదా కరోనా వ్యాధి కూడా జంతువుల నుండే వచ్చిందని శాస్త్రవేత్తలు జన్మి విశేషణ చేసి నిరూపించారు.

నేపస్టర్ ఇన్స్ట్రిట్యూట్ అఫ్ హెల్థ్, యు.ఎస్. ఎ. రూపొందించిన ఒక సర్వేలో 27 శాతం పశువులు జీర్జ్కోస వ్యాధులకు కారణమైన బాటీరియా, వైరన్లతో ఉంటాయని, 7 శాతం జంతువులు టి.బి. వ్యాధిగ్రస్త క్రిములతో ఉంటాయని, 25 శాతం జంతువులు 'క్యూ జ్యూరం' క్రిములతో ఉంటాయని తెలివింది. 75 శాతం గ్రామీణ ప్రజలు, 65 శాతం పట్టణ ప్రజలు ఆహారం, ఆదాయం కోసం జంతువుల పైనే ఆధారపడటం వల్ల ఈ భయంకర వ్యాధులు మనిషికి సంక్రమించడానికి ముఖ్య కారణం మన ఆహారపు అలవాట్లే.

సెంటర్ ఫర్ డిసీన్ కంట్రోల్ (సి.డి.సి) అండ్ ప్రివెస్సన్, యు.ఎన్.ఎ. లెక్కల ప్రకారం 1918లో ఒక్క ఆవోరికాలోనే H1N1 ఇన్ఫ్లూయెంజా వైరస్ బారినపడి ఆరు లక్షల దెబ్బె అయిదు వేల మంది చనిపోయారు. 14వ శతాబ్దంలో ప్లేగు వ్యాధి యూరప్ నుండి ఈజిప్ట్ కు, ఈజిప్ట్ నుండి ఆసి యాకు సంక్రమించి మొత్తం 17 మిలియన్ జనాభాను పొట్టనపెట్టుకుంది.

కెన్యాకు చెందిన అంతర్జాతీయ లైవ్ స్టోక్

ఆహారపు ఆలవాట్లే మృత్యుమంచికలు

పరిశోధనా సంస్థ శాస్త్రవేత్త రాబిన్ జిరిపిన ఒక అధ్యయనంలో ప్రతి సంవత్సరం సుమారు 2.2 మిలియన్ల మంది జంతువుల నుంచి సంక్రమించే వ్యాధుల వలన చనిపోతున్నారని తెలిపారు. 2008లోనే ప్రముఖ 'నేచర్' సైన్స్ పత్రిక ఈ విషయాన్ని గుర్తుచేసింది. ఉత్తర అమెరికా రాష్ట్రాలు, పశ్చిమ యూరప్, బ్రెజిల్, దక్షిణ, తూర్పు ఆసియా ప్రాంతాలు అన్నీ కూడా ఇటువంటి భయంకర వ్యాధులకు హాట్ స్టోర్ కేంద్రాలుగా మారతాయని తెలిపింది.

మానవ జాతితో దగ్గర సంబంధమున్న చింపాంజీ, గెరిల్లా, కోతులను కూడా మనిషి వదిలిపెట్టడంలేదు. వాటిని వేటాడే క్రమంలో గాయపడడం వలనో, వాటిని ఆహారంగా తీసుకోవడం వలనో ప్రాణాంతక వ్యాధులను కొనితెచ్చుకుంటున్నాడు. డబ్బు, పోచ్.బి. లెక్కల ప్రకారం 2018 వరకు ఎవ్.బి.వి వైరస్ బారిన పడి ప్రాణాలు వదిలిన వారు 7,70,000. ప్రస్తుతం 37.9 మిలియన్ ప్రజలు భయంకర మైన ఎయిడ్స్ వ్యాధితో బాధపడుతున్నారని నివేదించింది. ఎవ్.బి.వి.గా జంతువులలో ఉన్న ఈ వైరస్ మానవునిలో ప్రవేశించి పోచ్.బి.వి.గా మరి ఇప్పటివరకు కొన్ని లక్షల మంది ప్రాణాలు తీసింది. అయినా మానవ జాతికి పశుమాంసం మీద మక్కువ తీరలేదు.

కోతులు, చింపాంజీలనే కాదు చీకట్టో, గుహల్లో నివసిస్తున్న గబ్బిలాలను పైతం వదిలిపెట్టడం లేదు. దాని ఘరీతంగా 1976లో మొట్టమొదటి సారిగా అప్రికాలోని కాంగో ప్రాంతంలో ఎబోలా నది పరివాహక ప్రాంతంలో ఎబోలా వైరస్ నంక్రమించి 2264 మంది ప్రాణాలను బలిగొంది.

ఇతర దేశాలతో పోల్చుకుంటే మాంసం తినే వారి శాతం తక్కువగా ఉండడం వల్ల భారతీలో ఈ మరణాల సంఖ్య కూడా తక్కువే. కానీ అధునిక కాలంలో మనదేశంలో కూడా పాశ్చాత్య సంస్కృతికి అలవాటు పడి మాంసాహారుల సంఖ్య పెరిగిపోయింది. ఇదే విషయాన్ని ఐ.సి.ఎం.ఆర్, న్యూఫ్లీ సంస్కృత అధ్యయనం చేసి మాంసాహారం ఎక్కువగా తినే వారిలో వ్యాధి నిరోధకశక్తి తగ్గి వారు అనేక రకాల వ్యాధుల బారిన పడతారని పోచ్చరించింది.

కరోనా మహామ్యారి

ప్రస్తుతం ప్రవంచ దేశాలను గడగడ లాడిస్తున్న కరోనా వ్యాధి కూడా జంతువుల నుండి వచ్చిందని శాస్త్రవేత్తలు చెపుతున్నారు. వైనాలో గబ్బిలాలపై పరిశోధనలు నిర్వహిస్తున్న ఒక శాస్త్రవేత్తల బృందం ఈ విషయాన్ని వెల్లడించింది. ప్రముఖ ‘నేచర్’ సైన్స్ పత్రిక కరోనా వ్యాధి ‘పంగోలిన్’ అనే జంతువు నుండి వచ్చింది కాదని, గబ్బిలాల నుండి మనిషికి సంక్రమించి ఉండవచ్చని విశేషించింది. ఇది ప్రస్తుతం ప్రజల జీవన విధానాన్ని అప్పుకొంచెన్నోంది. ఇప్పటికే అమెరికా, వైనా, భారతీ

ఇతర దేశాల్లోని పరిశోధనా సంస్థలు కరోనాకు వ్యాపిస్తే తయారి దిశగా ప్రయత్నాలు ముమ్మరం చేశాయి. కానీ దీనికి దాదాపు ఏడాది కంటే ఎక్కువ నమయినే పడుతుందని చెబుతున్నారు. కరోనా వైరస్‌లోనే 100కి పైగా రకాలున్నాయి. ఈ వైరస్ మ్యూటేషన్ పద్ధతిలో తన రూపాన్ని మార్చుకుంటూ ఉంటుంది. కాబట్టి దీనిని ఎదుర్కొనేందుకు మరింత పోరాటం చేయాల్సిందే.

‘పక్షురాజ్య సమితి అనుబంధ అధ్యయన మండలి’ ప్రవంచానికి మాంసం తినడం క్రమంగా తగ్గించాలని దిశాన్దేశం చేస్తున్నది. ‘పర్యావరణ పరివర్తన వ్యవహారాల అంతర్జాతీయ అధ్యయన మండలి’ ఇలీవల పొందిపరిచిన నివేదికలో పైతం మాంసాహారం తినడం తగ్గించడం వలన భూమండల పరిరక్షణకు దోహదం చేయవచ్చని తెలిపింది. ఇదే నివేదికలో, ఆహారపు అలవాట్లకు, ఆరోగ్యానికి సంబంధం ఉండని కూడా వెలువరించింది. మాంసాహారం విచక్షణా రహితంగా తినడం వల్ల ఆరోగ్యం క్రమంగా జీషించుందని పేర్కొంది.

మధువేహం, క్యాస్పర్స్, వ్యాధయా సంబంధిత నమస్కులు అడ్డు అదుపూ లేని ఆహారపు అలవాట్ల ద్వారా దాపురించినవేనని తెలుసుకోవాలి. ప్రస్తుతం నగరాల్లో ప్రతిరోజు మనం తాగే పాలు ఎంత కలుషితమపు తున్నాయో అందరికీ తెలిసిందే. మనం తాగే పాలు A1 రకానికి చెందినవి. దేశీయ ఆపులు, గేదెల నుండి వచ్చిన A2 పాలు శ్రేయస్తురమని

ప్రస్తుతం ప్రపంచ దేశాలను గడగడ లాడిస్తున్న కరోనా వ్యాధి కూడా జంతువుల నుండి వచ్చిందని శాస్త్రవేత్తలు చెపుతున్నారు. **చైనాలో గబ్బిలాలపై పరిశోధనలు నిర్వహిస్తున్న ఒక శాస్త్రవేత్తల బృందం ఈ విషయాన్ని వెల్లడించింది. ప్రముఖ ‘నేచర్’ సైన్స్ పత్రిక కరోనా వ్యాధి ‘పంగోలిన్’ అనే జంతువు నుండి వచ్చింది కాదని, గబ్బిలాల నుండి మనిషికి సంక్రమించి ఉండవచ్చని విశేషించింది. ఇది ప్రస్తుతం ప్రజల జీవన విధానాన్ని అప్పుకొంచెన్నోంది.**

కేంద్ర ఆయుష్మ సంస్కృత చెబుతున్నది. A1 పాల వలన మానవుని శరీరంలో హార్మోన్ల అసమతల్యం ఏర్పడి చిన్న వయసులోనే భారికలు బహిప్ప కావడం, వారికి మీసాలు కనబడడం లాంటివి ఏర్పడతాయి. క్రమక్రమంగా వీటి ప్రభావం వలన రోగిరోధక శక్తి తగ్గి అనేక రకాల వ్యాధులు వచ్చే అవకాశాలున్నాయని అరోగ్య శాస్త్రవేత్తలు వెల్లడిస్తున్నారు.

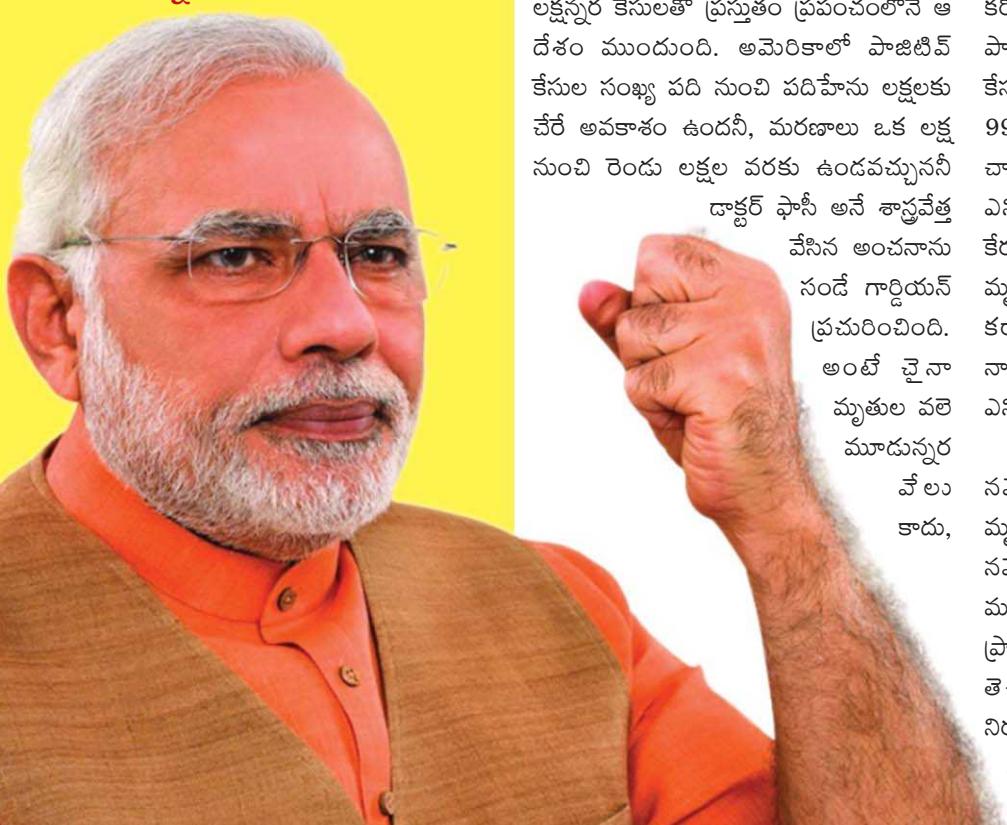
‘సమాంస భక్షణ దోషః’- అంటే మాంసం తినడం తప్పుకాదు! అని చెప్పిన భారతీయ ధర్మశాస్త్రాలు ‘ప్రపృతీరేవ భూతాని’- అంటే మాంసం తినటం మానవ ప్రవృత్తి అనే విషయాన్ని కూడా అంగీకరించాయి. కానీ ‘విషత్యాస్తా మహా ఘలః’- అంటే మాంసం తినడం మానుకోవడం వలన గొప్ప ఘలితాలు లభిస్తాయని చెప్పిన విషయాన్ని మనం ఎన్నడో మరిచిపోయాం.

మాంసాహారం కోసం పశువులను, ఇతర వ్యాపారాలను, పక్షులను, జలచాలను చంపడం వల్ల ప్రకృతిలోని నీరు, గాలి కలుషిత మవుతోంది. సముద్ర వనరులను దోచుకుంటే ‘సునామీ’ రూపంలో, భూ వనరులను దోచుకుంటే ‘భూకంపం’ రూపంలో, వృక్ష జాతిని దోచుకుంటే కరువు, కాటకాలు, వరదలు రూపంలో, జంతుజాతిని చంపి తింటే ‘కరోనా’ లాంటి భయంకర వ్యాధుల రూపంలో ప్రకృతి తన విశ్వరూపాన్ని చూపిస్తుందని ఇప్పటికేనా ప్రతింక్రూరూ విశ్వసించాలి.

వ్యాపకర్త : కాకతీయ యూనివర్సిటీ (వరంగల్)లో ఆచార్యులు

‘కొవిడ్ 19 మీద సాగుతున్న పోరాటంలో మనం గెలవాలి.. గెలుస్తాం’ ప్రధాని నరేంద్రమోహి తాజా మన్ కీ బాత్లో అన్న మాటలిచి. ఈ స్వియ నిర్వంధం కష్టమే. నా మీద చాలామందికి అగ్రహం కూడా ఉంది. అయితే ప్రపంచంతో పాటు మనం కూడా కరోనా వైరస్ మీద చేస్తున్న ఈ మహా యుద్ధంలో గెలవాలా? ఓడిపోవాలా? అన్నది ప్రజలు నిర్ణయించుకోవాలని కూడా అయిన అన్నారు. కానీ కొన్ని ఇబ్బందులకు గురి చేసినందుకు క్షమాపణలు కోరుతున్నట్టు కూడా అయిన పెద్ద మనసుతో చెప్పారు. మనం అధిగమించగలమని వలువురు వైద్యులు ప్రధాని మాటకు డోటమిస్తున్నారు. నిజమే, కరోనా మీద యుద్ధం అగ్రరాజ్యమో, ఐరోపా రాజ్యమో, అన్ని విధాలా ముందంజలో ఉన్న మరొక దేశమో మాత్రమే చేయగలవన్న ప్రమలు పటాపంచలయిపోయాయి. కరోనా మీద పోరాటానికి కావలసింది మనోబలమని ఇప్పటికే ప్రపంచ ప్రముఖులు, వైద్యులు బల్ల గుద్ది చెబుతున్నారు. గణాంకాలు కూడా అవే చెబుతున్నాయి.

కొవిడ్ 19 మీద యద్దంలో గెలుద్దాం!

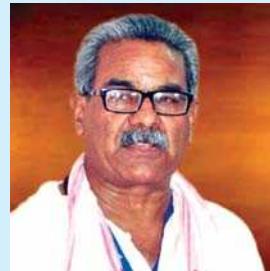
ప్రపంచంలో గణాంకాలు (మార్చి 30, సోమవారం సాయంత్రం 4.30 వరకు) ఎలా ఉన్నాయా మొరట చూద్దాం. నమోదైన కరోనా వైరస్ పాజిటివ్ కేసులు 7,35,230. మరణించిన వారు 34,804. కకావికలవు తున్న దేశాలు అమెరికా, స్పెయిన్, ఇటలీ, ప్రాంతికాలు ఇటలీ ప్రాజిటివ్ కేసులు లక్షకు చేరువగా ఉన్నాయి. మృతులు పదివేలు. స్పెయిన్ -7,340, ప్రాంతికాలు -2,606, ఇరాన్ - 117, పాకిస్తాన్ (1600 పాజిటివ్ కేసులు) 17, అమెరికా - 2,517 వంతున మరణాలు నమోదైనాయి. అమెరికాలో నమోదైన కేసులు 1,42,732. అమెరికాలో కేసుల వ్యాప్తి శరవేగంగా జరుగుతోంది. లక్షన్నర కేసులతో ప్రస్తుతం ప్రపంచంలోనే ఆ దేశం ముందుంది. అమెరికాలో పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య వది నుంచి వదిహేను లక్షలకు చేరే అవకాశం ఉందనీ, మరణాలు ఒక లక్ష నుంచి రెండు లక్షల వరకు ఉండవన్నానీ డాక్టర్ ఫాసీ అనే శాస్త్రవేత్త వేసిన అంచనాను సండే గార్డియన్ ప్రమరించింది.

అంటకు ఎన్నో రెట్లు మరణాలు అక్కడ నంభవించ బోతున్నాయన్న వార్త కలకలం కేవతోంది. ఇప్పటికే అమెరికా స్వియ నియంత్రణను ఏప్రిల్ 30 వరకు పొడిగించింది. ఈ మరణాలు ఇంకా పెరుగుతాయని దేశాభ్యాసు ట్రంప్ స్వయంగా ఒమ్పుకోవడం విశేషం. అంతేకాదు ఈ ఉత్సాతంతో జాన్ వరకు పోరాటం తప్పక పోవచ్చునని కూడా అయిన అంచనా వేస్తున్నారు. స్పెయిన్ 29వ తేడీ నుంచి 24 గంటలలోనే 838 మంది కరోనా బారిన పడి మరణించారు.

భారతదేశం పరిస్థితి ఎలా ఉంది (మార్చి 30, సాయంత్రం 4.30)? అంటే ఇది దేశంలో కరోనా కర్మాఫ్ఫ్ విధించిన ఆరో రోజు పరిస్థితి. పాజిటివ్ కేసులు 1192. వీటిలో యూక్రీప్ కేసులు 942. మృతులు 29. కోలుకున్నవారు 99 మంది. దేశంలో 215 కేసులతో మహారాష్ట్ర చాలా కీప్ప పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్నది. ఎనిమిది మంది మరణించారు. తరువాత కేరళ. ఇక్కడ 200 పైగా కేసులు నమోదైనాయి. మృతుల సంఖ్య తెలియరాలేదు. ధిల్లీలో 112, కర్ణాటకలో 88 పాజిటివ్ కేసులు నమోదైనాయి. గుజరాత్లో 69 కేసులు నమోదు కాగా, ఎనిమిది మంది మరణించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్లో 23 పాజిటివ్ కేసులు నమోదైనాయి. కేసుల వేగం పెరిగింది. మృతులు లేరు. తెలంగాణలో 112 కేసులు నమోదైనాయి. ఒకరు మరణించారు. 12 మంది కోలుకున్నారు. తిల్క్ జమాతీ ప్రార్థనలు, ప్రార్థన తర్మిదులు భారతదేశం పీక శీరుకు తెచ్చాయి. కొలాలంపూర్ లో ఈ నంస్ నిర్వహించిన నమాజ్ కార్యక్రమాలకు హజరైన వారే ఇప్పుడు పలు దేశాలకు వ్యాధిని వంచుతున్నారు. ధిల్లీలో పాటు

తెలంగాణలోని కరీంనగర్, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని తూర్పు గోదావరి, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో వీరి వల్ల కరోనా వైరస్ సోకినట్టు వార్తలు వస్తున్నాయి. మలేసియా రాజధాని కొలాలంపూర్ లో 16000 మందితో నమాజ్ కార్బూకమాలకు ఇక్కడ నుంచి 300 మంది వెళ్లారని అంచనా. వీరిలో వది మంది కరీంనగర్ ప్రాంతానికి చేరారు. వీరందరికి పొజటివ్ వచ్చింది. అలాగే గుంటూరు జిల్లాలోని మాచర్లకు ఎనిమిది వచ్చారని తేలింది. గుంటూరు నుంచి 140 మంది వరకు కొలాలంపూర్ కు వెళ్లారని తెలుస్తున్నది. థిల్లీ నుంచి ఈ నెల 17న కాకినాడ వచ్చిన వ్యక్తికి పాజిటివ్ అని తేలింది. రాజమండ్రిలో ఒక కేసు బయట వడింది. ఇతడు కూడా నమాజ్ కార్బూకమంలో పాల్చాన్న వాడే. తూర్పు గోదావరిలోనే మారుమూల రాజోలు వరకు వీరి ప్రభావం ఉండని తెలిసి జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నారు. అమెరికాలో హైద్రాక్స్ క్లోరోక్విన్, అజితో షైత్రోసిన్ మిట్రమంతో వ్యాధిని నయం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ప్రోస్టోలో వరిశోధనలు కొంతవరకు సత్కారితాలను ఇచ్చాయింటూ వచ్చిన వార్త అనందించవచేసేదే. వచ్చే ఏడాది చలికాలం నాటికి కరోనాకు టీకా అందుబాటులోకి వస్తుందని ఏసియున్ గ్యాస్ట్రో ఎంటురాలజీ సంస్కరితమైన దాక్టర్ నాగేశ్వరరావ్ ఒక ఇంటర్వ్యూలో చెప్పారు. భారతీయుల రోగ నిరోధక శక్తి గట్టిదని, ఫలితంగానే ఇంత పెద్ద దేశమైన వప్పటికీ, మూడో ప్రపంచ దేశమైన వప్పటికీ ఇటలీ, స్పెయిన్లో ఎదుర్కొంటున్న తీవ్ర పరిస్థితుల బారిన పడలేదని ఆయన అన్నారు.

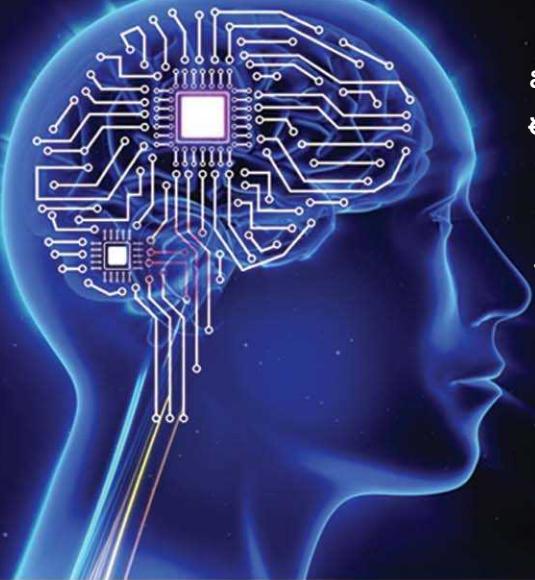

ఏకమై ఎదుర్కొండాం!

డా. కృష్ణగోపాల్, ఆర్ఎస్ఎస్ సహసర్ కార్బూవాడు

నేడు దేశం, సంపూర్ణ విశ్వం ఒక మహమ్మారితో సంఘర్షణ చేస్తోంది. కారోనా అని పిలుస్తున్న ఈ వ్యాధితో అందరూ పోరాదుతున్నారు. ఈ మధ్యనే భారత ప్రధాని దేశప్రజలను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ అందరం కలిసి ఈ వ్యాధిని ఎదుర్కొండాం. అందులో విజయం సాధించామని పిలుపునిచ్చారు. ఇటువంచి సమయంలో మనమంతా కొన్ని విషయాలపై విశేషంగా శ్రద్ధ చూపిస్తే బాగుంటుండనిపిస్తోంది. మనం ఎక్కడైతే నిపసిస్తున్నమో అది కాలనీ, వీడి ఏడైనా కానిపుండి. అక్కడ సమీపంలో కూలీలు నిపసిస్తుంటారు. ప్రతీనిత్యం వెళ్లి సంపాదిస్తేనే వారి జీవనం సాగుతుంది. అటువంచి బంధువుల ఆహార సామాగ్రి కోసం మనమంతా ఆలోచించాలి. తగినట్లుగా ఏర్పాట్లు చేయాలి. అట్లాగే విద్యార్థుల కోసం అనేక మంది విద్యార్థులు కూడా వచ్చి పట్టణాల్లో ఉంటారు. ఇప్పటి వరకు వీరు హోటల్లను ఆశ్రయించేవారు. నేడు అవేపి అందుబాటులో లేవు. కనుక విద్యార్థుల గురించి మనం ఆలోచించాలి. దీనితోపాటు పిల్లలు మరెక్కుటో ఉంటారు. కానీ వృద్ధులైన తల్లితండ్రులు మాత్రం మనకు సమీపంలో కాలం వెల్లదిస్తుంటారు. అటువంచి పారికి భోజనం, మందుల అవసరాలను గుర్తించి ఆదుకోవాలి. అట్లాగే పోలీసులు, ప్రభుత్వ అధికారులను తరుచుగా నంపించిన్నా, వారికి ఎటువంచి అవసరాలు ఉన్నా సహాకరించేందుకు సిద్ధంగా ఉండాలి. ఈశాస్య రాష్ట్రాల నుండి వచ్చిన అనేక మంది విద్యార్థులు థిల్లీ తడితర ప్రాంతాల్లో నిపసిస్తున్నారు. వారంతా చాలా దూరప్రదేశాల నుండి వచ్చి ఇక్కడ జీవిస్తున్నారు. వారికి ఏ విధమైన ఇబ్బందులు తలెత్తుకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది. అనవసర వదంతులు వ్యాప్తి చేండకుండా కృషి చేయాలి. ఏమైనా సమస్యలు ఎదురైతే వెంటనే ప్రభుత్వ అధికారుల ర్చిష్టికి తీసుకురావాలి. ఏ అవసరం వచ్చినా ప్రభుత్వంతో కలిసి పనిచేసేందుకు అందరూ సిద్ధపడాలి. సమస్త దేశం ఈ సమస్యను ఎదుర్కొనేందుకు పోరాదుతుంది. మన ప్రయత్నాల వల్ల దేశప్రజలంతా ఏకమై ఈ సమస్యను ఎదుర్కొని విజయం సాధించే స్థితిని మనం చూడబోతున్నాం.

సింగపూర్ వంటి దేశాలు అనుభవాలు నేర్చుకున్నాయి. మనం కూడా కొవిడ్ 19తో పారాలు నేర్చుకోవాలని చెప్పారు. ప్రతి రాష్ట్రంలో ఒక పరిశోధన కేంద్రం ఏర్పాటు చేయాలని, పెద్ద ఎత్తు పరిశోధన జరగాలని సూచించారు. అలాగే షైనాలో వ్యాధి తిరగ బెట్టినట్టు (సెకెండ్ అట్లక్) వార్తలు వస్తున్నాయి. ఇక్కడ అలాంటి ప్రమాదం లేకపోవచ్చనని చెప్పారు. దేశంలో రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో వైద్యులు, వారి సహాయకులు, పారిశుద్ధీ కార్బూకులు, పోలీసులు చేస్తున్న సేవలు స్వరణీయమైనవి. నాయిడాలో ఆర్ఎస్ఎస్ అన్నార్తలకు ఆహారం అందచేస్తున్నది. తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానం కూడా రోజుకు యాభయ్ వేల మందికి ఆహారం అంద చేస్తోంది. పలు గురుద్వారాలు కూడా ఇదే పని చేస్తున్నాయి.

అక్షరానికి ఉన్న విలువ లనంతమైనది. ప్రపంచ చరిత్రలో అక్షరం అందుకున్న విలువ మరొక దానికి కనిపించదు. అంతటి విలువను సంతరించుకున్న మరొకటి ఈనాటికి లేదు కూడా. ఎందుకంటే మనిషిని జింతదూరం నడిపించినది అక్షరమే.

అనులు అక్షరమంటేనే నాశనం లేనిది అని అర్థం. అలాంటి అక్షరాల సమూహం పుస్తకం. అదొక జ్ఞానపద్ధం, భావ వేతిక. ప్రపంచ చరిత్రను మాళ్ళినది పుస్తకం. చరిత్రలో కనిపించే ఎందరో మహాశుభాఖ్యాత మేధస్సును తరతూలకు అందించే బాధ్యతను స్టోకరించినది పుస్తకమే. ఇక భారతదేశం అంటేనే జ్ఞానిలయం. యిషులు, తురుషులు దాడులు చేసినప్పుడు ధన, వస్తు, కనుక వాహన సంపదతో పాటు జ్ఞాన సంపదను, అంటే గ్రంథాలనూ దీచుకెళ్లారు. కొన్ని మహాగ్రంథాలను దగ్గరం చేశారు. తథకీల విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయాన్ని యిషుల నుంచి రక్షించుకోవడానికి నాటి పండిత లోకం, ఆచార్యులు, విద్యార్థులు ఎంతో కష్టపడవలసి వచ్చింది.

పుస్తకం తెరవండి! మనిషుణ్ణు వెలిగించండి!

ఎ తరానికైనా పుస్తక పరసం ఒక వరమే. పుస్తకం మనిషికి గొప్ప మార్గదర్శి. హాత్తెపి. జీవితాంతం వెంట ఉండే ఏకైక స్నేహితుడు, తాత్కృతతను అందించే వెలగు దివ్య. అలాంటి పుస్తక పరసానికి చేరువకావడానికి మనం కరోనా కర్మాత్మే వచ్చిన ఈ చిన్న వెసులుబాటును ఉపయోగించుకుండా. ఒకవేళ పుస్తకాలు చదివే అలవాటు ఇవ్వటికి ఉంటే ఎవ్వటి నుంచే చదవాలని అనుకుంటున్న పుస్తకాలను చదువుకుండా. మీ చిన్నారులకు వయసును బట్టి పుస్తకాల గురించి చెప్పండి. పార్చు పుస్తకాలే కాదు, ఈ ప్రపంచంలో ఎన్నో మహాశ్శుత గ్రంథాలు ఉన్నాయని వారికి తెలియాలి. పుస్తక పరసం నుంచి ఇల్లేవలి తరాలు దూరంగా

జరిగిపోవడానికి దోహదవడే పరిస్థితులు ఎన్నో దాపురించాయి. వాటిని గుర్తిస్తూనే పుస్తక పరసం గొప్పతనం, విలువ వాళ్ళకి అర్థమయ్యే టట్టు చెప్పండి. ఈ ప్రక్రియను పిల్లల నాన్ దీచేయల్స్ టో మొదలు పెట్టినా బాగానే ఉంటుంది. ఒక చిన్న నవల తీసుకోండి. లేదా కథా సంకలనం తీసుకుని కుటుంబం అంతా కలసి కూర్చుని చదవండి.

భారతంలో చిన్న కథలు, పంచతంత్రం, బిడుగు వంటి పుస్తకాలు తీసుకుని చది వించండి. చదవండి. ఆసక్తి అంకురించడానికి వంటల పుస్తకమైనా చదివించండి. దేశభక్తుల చరిత్రలు తీసుకోండి. పాటల మస్తకాలు తెరవండి. జానపద గీతాలైతే మరీ అందంగా, ఆసక్తికరంగా ఉంటాయి. సామెతల పుస్తకాలు ఉంటే మరీ మంచిది. మనిషి నుంచి మనిషికి భావాన్ని అందించే ప్రక్రియను మన పూర్వీకులు ఎంత సునిశితం చేశారో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ఈవేమీ లేకపోయినా నిఘంటువు తెరిపించి అందమైన మాటలు ఒకచోట రాయించండి. లోతైన భావం ఉన్న పదాలను తెక్కండి. పూర్వం అమరకోశమే భట్టీయం వేఱించేవారు. ఒకే నామ వాచకానికి ఎన్ని రూపాలో తెలిస్తే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది.

రామాలయం లేని ఊరు ఉండదు. బిడి లేని ఊరు ఇప్పుడు లేదు. అలాగే పుస్తకం లేని ఇల్లు కూడా. ఒకవేళ ఉంటే, ఆ పాపాన్ని కడిగేసుకోవడానికి మీకు సమీపంలో ఎవరో ఒకరు పుస్తక ప్రియులు ఉంటారు. లేకపోతే గూగుల్ మహాత్మల్ ఉండనే ఉంది. అందులోకి వెళ్లి ఒక గ్రంథాన్ని వెతికి పట్టుకుని చదవడం ఆరంభించండి. ఒకవేళ ఆ పుస్తక ప్రియుడు కనుక అందుబాటులోకి వస్తే ఆయనను ఇంటికి ఆప్యోనించండి. మనుషులను తాక రాదన్నారు గానీ, మాటలు మాసుకోమనలేదు. ఆయనతో మీ కుటుంబ సభ్యులు కలసి కూర్చుని పుస్తకాల గురించి చర్చించండి. తరువాత ఆయన దగ్గర నుంచి ఒక పుస్తకం తెచ్చుకుని చక్కగా చదువుకోండి. తరువాత ఆ పుస్తకాన్ని తిరిగి అందచేసే పనిని మాత్రం మరిచిపోవద్దు.

తెలుగు పుస్తకాలు చదవండి. ఇంగ్లీష్ మీడియం అయితే ఆ భాషలోనివే చదవండి. చదివే అలవాటు చేనుకోవడానికి ఈ సమయాన్ని వినియోగించుకోండి. ఈ పని చేస్తే జీవితకాలంలో మీరు చేసిన మంచిపనులలో ఇదొకటిగా మిగులుతుంది. పార్చుపుస్తకాలు తప్ప మరేదీ పిల్లలు చదవకూడదన్న అపోహకు దూరంగా ఉండండి. మంచి పుస్తకాల తరువాత పొర్చుంశల మీద వచ్చే అవగాహన ఎంత పరిపుష్టంగా ఉంటుందో తెలుసుకోండి. ★

వంటింట్లో కానేపు..

వంటపని స్ట్రీలదే అనుకోవడం విజ్ఞత కాదు. ఆడపిల్లలు, మగపిల్లలు కూడా వంట నేరుకోవాల్సిందే. వంటింటి సంగతులు ఇధ్యరికీ తెలియాలి. కరోనా కర్బూఫ్ కాలంలో పిల్లల్ని వంటలో భాగస్వాములను చేయండి! అమ్మ, నాసమ్మ, అమ్మమ్మ.. ఇంకెవ్రైనా గాని, వంట చేస్తుంటే వారికి సాయం చేసే విధంగా పిల్లలను ప్రోత్సహించండి. కాదు, గట్టిగా చెప్పండి. వంటలో ఎన్నో పసులు ఉంటాయి.

వంట తెలియని ఒక అమ్మాయికి కొత్తగా పెళ్ళయింది. భర్త వంటల పుస్తకం ఇచ్చాడు. అందులో ఇలా రాసి ఉంది. 'బియ్యం కడగండి. గిన్సెలో వేసి, 1:2 నిష్పత్తిలో నీరు పోయింది. కుక్కర్లో పెట్టండి. దానిని పొయ్యి మీద పెట్టి సరిగ్గా పావు గంట అయ్యాక దించేయండి! అంతే! వేడి వేడిగా మీ అన్నం రెధీ!' భర్త ఇంటికి వచ్చాడు. అన్నం వండావా? అని అడిగాడు. వండానని చెప్పి, కంచాలు కూడా పెట్టి, కుక్కర్ను తెచ్చింది. తెరిచి చూస్తే బియ్యం బియ్యంలాగే ఉంది. ఏడుపొచ్చింది అతడికి. ఆమెకి అర్థం కాలేదు. ఏమైంది? పొయ్యి మీద పెట్టిన తరువాత వెలిగించాలి కదా అన్నాడు భర్త. ఆ మాట వంటల పుస్తకంలో రాయలేదు కదా అన్నది ఇల్లాలు.

వంట మన్తకాలు చదివితే మాత్రమే అలవడేది కాదు. వంటకాల పేర్లు మాత్రం చాలా తెలుస్తాయి. చేయడం మాత్రం రాదు. దానికి కొంత తర్వీదు ఉండాలి. వంట అంబీ ఎంత పనో వంటింట్లోకి వెళ్లకే తెలుస్తుంది.

చాలామంచి స్ట్రీ వెలిగించి తరువాత ఒకటి, రెండు నిమిషాలకు దాని మీద గిన్సెలో పెట్టాలను తరువాతారు. తాచింపు (పోపు) వేయడం, ఉడక బెట్టడం, వేయించడం ఇప్పనీ నేర్చాలి. చారు పోపులో మెంతులు వేస్తారు. అలా అని అన్నించీలోను వీటిని వేయరు. ఇలాంటి మెలకువలు చెప్పడం అవసరం. చపాతీలు ఎలా చేస్తారు? పూరీలు ఎలా ఒత్తుతారు? ఇప్పనీ చెప్పాలి. ఒకపూట పెద్దల పర్యవేక్షణలో వాళ్ల చేత చేయించాలి. కొంత వ్యర్థం కావచ్చు. అయినా ప్రయత్నం జరగాలి. పాలు కావడం దగ్గర జాగరూకంగా ఉండేటట్లు చూడాలి. పెరుగు కోసం పాలల్లో ఎంత తోడు వేయాలి, పులిని పోకుండా ఉండేందుకు తీసుకునే జాగ్రత్తలు చెప్పాలి. ఇక కిందయితే కింద, దైనింగ్ పేబుల్ ఉంటే దాని మీద కంచాలు సర్దించాలి. మంచినీళ్లు పెట్టించాలి. వండిన వదార్థాలు అక్కడకు తెప్పించాలి. అంతా ఆనందంగా తినాలి. తక్కువ మాట్లాడాలి. కొందరు భోజనం వేళ మంత్రం చదువుతారు. మధ్యాహ్నం తీ, కాఫీ తయారు చేసే విధానం చెప్పాలి. మళ్లీ రాత్రి వంటని పరిశీలించేందుకు పిలవాలి. అంటు, కూడా అందరూ కలిసే శుభ్రవరచుకోవాలి. వంట నేర్చుకోవడం ఎవరికైనా జీవితావనరం. విల్లలేపుడూ తల్లిదండ్రులతోనే ఉండిపోరు. మనం తినే ఆహారవే వారికి ఎక్కడికి వెళ్లినా అందుబాటులో ఉండడు. దొరికినా దానితో ఎక్కువ కాలం సాగడు. ఆ సమయంలో వంట రావడం నిజంగా వరంలా కనిపిస్తుంది. జీవితానికి ఎంతో ముఖ్యమైన పాకకళను నేర్చుకోవడానికి కరోనా కర్బూఫ్ కాలాన్ని వాడుకుండాం.

అలాగే వంట గ్యాస్ వ్యర్థం చేయ కుండా పొదుపుగా వాడుకోవడం ఎలాగో చెప్పాలి. చాలామంచి స్ట్రీ వెలిగించి తరువాత ఒకటి, రెండు నిమిషాలకు దాని మీద గిన్సె పెడుతారు. ఆ మేరకు గ్యాస్ వ్యర్థమే కదా! బియ్యమో, కూరనో, చారో ఏదో వాటి తయారీకి గిన్సెలో సర్వం సిద్ధం చేశాకనే చేయడం మీదపెట్టి ఆ తరువాత వెలిగించాలి. కూరలు తరగడం మరొకటి. ఒక్కొక్క కూరకు ఒక్కొక్క రకంగా కూరగాయలను తరువాతారు. తాచింపు (పోపు) వేయడం, ఉడక బెట్టడం, వేయించడం ఇప్పనీ నేర్చాలి. చారు పోపులో మెంతులు వేస్తారు. అలా అని అన్నించీలోను వీటిని వేయరు. ఇలాంటి మెలకువలు చెప్పడం అవసరం. చపాతీలు ఎలా చేస్తారు? పూరీలు ఎలా ఒత్తుతారు? ఇప్పనీ చెప్పాలి. ఒకపూట పెద్దల పర్యవేక్షణలో వాళ్ల చేత చేయించాలి. కొంత వ్యర్థం కావచ్చు. అయినా ప్రయత్నం జరగాలి. పాలు కావడం దగ్గర జాగరూకంగా ఉండేటట్లు చూడాలి. పెరుగు కోసం పాలల్లో ఎంత తోడు వేయాలి, పులిని పోకుండా ఉండేందుకు తీసుకునే జాగ్రత్తలు చెప్పాలి. ఇక కిందయితే కింద, దైనింగ్ పేబుల్ ఉంటే దాని మీద కంచాలు సర్దించాలి. మంచినీళ్లు పెట్టించాలి. వండిన వదార్థాలు అక్కడకు తెప్పించాలి. అంతా ఆనందంగా తినాలి. తక్కువ మాట్లాడాలి. కొందరు భోజనం వేళ మంత్రం చదువుతారు. మధ్యాహ్నం తీ, కాఫీ తయారు చేసే విధానం చెప్పాలి. మళ్లీ రాత్రి వంటని పరిశీలించేందుకు పిలవాలి. అంటు, కూడా అందరూ కలిసే శుభ్రవరచుకోవాలి. వంట నేర్చుకోవడం ఎవరికైనా జీవితావనరం. విల్లలేపుడూ తల్లిదండ్రులతోనే ఉండిపోరు. మనం తినే ఆహారవే వారికి ఎక్కడికి వెళ్లినా అందుబాటులో ఉండడు. దొరికినా దానితో ఎక్కువ కాలం సాగడు. ఆ సమయంలో వంట రావడం నిజంగా వరంలా కనిపిస్తుంది. జీవితానికి ఎంతో ముఖ్యమైన పాకకళను నేర్చుకోవడానికి కరోనా కర్బూఫ్ కాలాన్ని వాడుకుండాం.

వెుదట ఇంట్లో ఎంతమంది ఉన్నారు? వారందరికి అన్నం పెట్టడానికి ఎంత బియ్యం కావాలి? బియ్యం కడిగిన తరువాత ఎన్ని నీళ్లు పొయ్యాలి? ఇప్పనీ ముఖ్యమే. చిన్న లోపం జరిగినా ఆ పూటకి అంతే సంగతులు. అందుకే వంటని కంచాలు కడిగిన తరువాత ఎన్ని నీళ్లు పొయ్యాలి? ఇప్పనీ ముఖ్యమే. చిన్న లోపం జరిగినా ఆ పూటకి అంతే సంగతులు. అందుకే వంటని కంచాలు కడిగిన తరువాత ఎన్ని నీళ్లు పొయ్యాలి. కాబినీ వెలిగించాలి. దగ్గర నుండి నుండి ఉండాలి. వంట రావడం నిజంగా వరంలా కనిపిస్తుంది. జీవితానికి ఎంతో ముఖ్యమైన పాకకళను నేర్చుకోవడానికి కరోనా కర్బూఫ్ కాలాన్ని వాడుకుండాం.

ఆచార్య దుగ్గిరాల విశ్వేశ్వరం ఇక లేరు

భారతీయ శిక్షణమండలి సీనియర్ కార్యక్రత ఆచార్య దుగ్గిరాల విశ్వేశ్వరం (86) 2020 మార్చి 28న విశాఖపట్టంలో స్వర్పులయ్యారు.

1933 నవంబర్ 5న కాకినాడ సమీపంలోని పితాపురంలో జన్మించిన విశ్వేశ్వరం స్వస్థలం గుంటూరులోని దుగ్గిరాల. ఏరి తల్లి నశ్యతి ఆరునెలల వయసులో, తండ్రి పట్టంరాజు ఆరేళ్ల వయసులోనే స్వర్పులయ్యారు. అన్న అనంత లక్ష్మీనారాయణ మూర్తి సంరక్షణలో పెరిగారు. 1946లో విశాఖపట్టంలోని మినెన్సెపివివెన్ కళాశాల పైసుమాల్లో చదువుతూండగా పిళ్లా రామారావు ద్వారా సంఘం పరిచయమైంది. ఇంటర్లీడియెట్ తర్వాత అంధ్రా యూనివర్సిటీలో బి.ఫార్స్, 1955లో ఎం. ఫార్స్ హర్షాచేసి యూనివర్సిటీ సైన్సు కాలేజీలో లెక్చరర్గా చేరారు. యూనివర్సిటీలో లెక్చరర్గా

పనిచేసునే ఆర్ఎస్‌ఎస్ విశాఖ జిల్లా కార్య వాహనా బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

1960లో పిహాచ్ డి నిమిత్త చెకొస్లోవేకియాలోని ప్రోగ్ నగరానికి వెళ్లి 1969లో పట్టా అందుకుని భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చి విశాఖ విభాగ్ కార్యవాహనా బాధ్యతలు స్వీకరించారు.

విశ్వవిద్యాలయంలో

అచార్యువిగా, పిలాచీధకునిగా:

ఫార్మాసిటీకల్ సైన్సెస్ డీ.ఎస్, బోర్డ్ ఆఫ్ స్టడీస్ చెర్చన్గా, ఫార్మాసిటీకల్ సైన్సెస్ విభాగాధిపతిగా చాలాకాలం పనిచేశారు. ఫార్మాసీ గ్రాహ్యయేట్స్ అసోసియేషన్ ఆంధ్రప్రదేశ్ విభాగం అధ్యక్షునిగా, యూనివర్సిట్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ సెల్క్యూన్ కమిటీ మెంబరుగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ఇరాన్, ధాయిలాండ్, సింగపూర్ వంటి దేశాలలో జరిగిన

అంతర్జాతీయ సదస్యులలో పాల్గొన్నారు. దేశ విదేశాలలో జరిగిన 65 సదస్యులలో పత్ర సమర్పణ చేశారు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయి పత్రికల్లో పరిశోధనా సంబంధమైన 40 వ్యాసాలు ప్రచురిత మయ్యాయి. ఏరి పర్యవేక్షణలో ఆనేకమంది ఎంఫార్స్ పట్లు, 6 గురు పిహాచ్ డి పట్లు పొందారు.

పదవీ విరమణ తర్వాత భారతీయ శిక్షణ మండలిలో జాతీయ కార్యదర్శిగా, ప్రధాన కార్యదర్శిగా 15 సంవత్సరాలు బాధ్యతలను నిర్వహించారు. తుదివరకు భారతీయ శిక్షణ మండలిలో క్రియాశీలకంగా పనిచేశారు.

విశ్వేశ్వరంగారు స్వయంగా కవి. గత సంవత్సరం పట్ట సంకలనం వెలువరించారు. తెలుగు భాషా సంరక్షణ ద్వారా సుధారణలు చురుకుగా పాల్గొనేవారు. విశ్వేశ్వరం శిక్షణ మండలిలో జాతీయస్థాయిలో విద్యా విషయక సమస్యలక్రాగా ఉంటునే రాష్ట్రాలు స్వయంసేవక సంఘ విశాఖ విభాగ్ సంఘమాలకు బాధ్యతలను నిర్వహించారు. విశ్వేశ్వరం శిక్షణ మండలి ప్రకాశన్ పేరుతో తెలుగులోనూ, ఇంగ్లీషులోనూ అనేక పుస్తకాలు ప్రచురించారు.

ఈ మధ్యనే వారు అనారోగ్యానికి గుర్తుయ్యారు. ఫోన్లోనే మాట్లాడుతూ నంభువని 100 సంవత్సరాలకు చేరుతున్న సందర్భంగా ఇంకా పెరగాలని, రామమందిర నిర్మాణం వేగంగా పూర్తి కావాలని, భారతీయ శిక్షణ మండలి వని విజయవంతంగా మందుకెళ్లాలని వారి భావాలను నాతో పంచకున్నారు. మార్చి 19న నేను వారిని దర్శించుకొన్నాను. నాతో 50 సంవత్సరాలూ ఉన్న అనుబంధంతో వారునన్న ఆశీర్వదించారు.

విశ్వేశ్వరంగారు భౌతికంగా మన మధ్య లేకపోయినప్పటికీ వారు కలిగినచిన ప్రేరణ అఖండ జోతియై మనందరికి ఆదర్శంగా నిలుస్తుంది. ★

‘సంఘుమే వారి జీవితం!’

వి. భాగయ్య,

సహసర్కార్యవాహ, ఆర్.ఎస్.ఎస్.

ప్రోఫెసర్ విశ్వేశ్వరంగారు బాల్యం నుండి న్యయం సేవక్. చాలా చురుకైన వారు. చెకొస్లోవేకియాలో పిహాచ్ డి కారకు ఎంపిక చేయబడ్డారు. అక్కడ చదువు పూర్తి చేసుకొని తిరిగి వచ్చి విశాఖపట్టంలో స్థిరపడే విధంగా ఆనాటి విశాఖ జిల్లా ప్రచారక్ బండారు సదాశివరావు గారు వారి దగ్గర మాట తీసుకొన్నారు. పార్మా విభాగాలోని నల్లురిలో ఒక్కరునే వీరు పార్మారంగాలో ఎన్నో అవకాశాలున్నప్పటికీ వాటినిటిని వదిలి విశాఖపట్టం వచ్చి సంఘుం కోసం జీవితంగారు. చాలా పరిశ్రమ చేసేవారు. రోజు సైకిల్పై భీముని పట్టుంకు (25 కి.మీ.). శాఖ పనిమీద వెత్తుండేవారు. తన జీవితం మొత్తం సంఘు పనిమీద పర్యాటనలో వెళ్లినప్పుడు స్వంతంగానే ఖర్చులు భరించేవారు.

ఒకసారి కొన్నిసాలు పాటు యూనివర్సిటీవారు జీతం చెల్లించలేదు. అదే సమయంలో వచ్చిన గురుపూజ ఉత్సవానికి వారి తీముతి బంగారు ఆభరణాలను బ్యాంకులో కుదవపెట్టి ఆ దబ్బుతో గురుదక్కణ సమర్పించిన శ్రద్ధా, భక్తిని విశ్వేశ్వరం గారిలో చూడపచ్చ. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో పేరుగాంచిన ప్రోఫెసర్లలో పీరాకరు. విద్యార్థులకు సహాయం చేస్తు యూనివర్సిటీలో, బయట నుంచి మంచి పేరు పొందారు.

వీరు సాధారణ జీవితం గిణిపేవారు. 20 సంవత్సరాల క్రితం సంఘు కార్యాలయ నిర్మాణం

Volume : 72 Issue : 24

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 30.03.2020

Postal Regn. No. HSE/1052/2018-2020

RNI Regd. No. 3270/57

